

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему РОЗВИТОК СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ
МОВИ ПІД ВПЛИВОМ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РУХІВ
ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0351-а
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Мова і література (англійська)
Богданова Марія Ігорівна

Керівник к.ф.н., доц. Шевчук О. В.

Рецензент к.ф.н., доц. Васирина К. М.

Запоріжжя – 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет іноземної філології

Кафедра англійської філології та лінгводидактики

Освітній рівень магістр

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша - англійська

Освітньо-професійна програма Мова і література (англійська)

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри

Надточій Н. О.

«___» _____ 2022 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
БОГДАНОВІЙ МАРІЇ ІГОРІВНІ**

1. Тема кваліфікаційної роботи магістр (проєкту) «Розвиток словникового складу англійської мови під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Шевчук Оксана Василівна к.ф.н.,
доцент

затверджені наказом ЗНУ від «24» травня 2022 року № 570-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) 30 листопада 2022 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту)

теоретичні засади дослідження розвитку словникового складу англійської мови у ХХІ столітті; аналіз шляхів і способів утворення нових номінативних одиниць, що виникли під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття та їхній структурний аналіз.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1) здійснити огляд теоретичних джерел; 2) розглянути основні шляхи і способи розвитку словникового складу англійської мови у ХХІ столітті; 3) визначити структурно-семантичні особливості творення нових номінативних одиниць; 4) проаналізувати основні суспільно-політичні рухи, які найбільше вплинули на розвиток словникового складу англійської мови; 5) визначити особливості формування неологізмів утворених під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття; 6) дослідити їхні структурні особливості

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	25.05.2022	25.05.2022
Розділ 1	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	29.05.2022	29.05.2022
Розділ 2	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	10.06.2022	10.06.2022
Розділ 3	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	25.09.2022	25.09.2022
Висновки	Шевчук О. В., к.ф.н., доц.	17.10.2022	17.10.2022

6. Дата видачі завдання 25. 05. 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження , їх аналіз	квітень 2022	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	квітень 2022	виконано
3.	Написання вступу	квітень 2022	виконано
4.	Написання теоретичних розділів	травень 2022	виконано
5.	Написання практичного розділу	червень 2022	виконано
6.	Формулювання висновків	жовтень 2022	виконано
7.	Проходження нормконтролю	грудень 2022	виконано
8.	Одержання відгуків	грудень 2022	виконано
9.	Захист	грудень 2022	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

М. І. Богданова

Керівник роботи

О. В. Шевчук

Нормконтроль пройдено

Нормоконтролер

Е. О. Веремчук

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 64 стор., 62 джерела

Об’єкт дослідження: нові номінативні одиниці, що утворилися під впливом суспільно-політичних рухів початку XXI століття.

Мета роботи: дослідження загальних тенденцій розвитку лексичного складу англійської мови на початку XXI століття; змін у шляхах і способах збагачення словникового складу мови на основі аналізу неологізмів, утворених під впливом суспільно-політичних рухів початку XXI століття.

Теоретико-методологічні засади: теоретичні положення взаємодії мови і суспільства (І. Бодуен де Куртене, В. Жирмунський). Шляхи і способи творення нових номінативних одиниць (Г. Ісаєва, І. Гальперин, Ю. Жлуктенко, О. Єсперсен, Е. Бортничук, Л. Пастушенко). Розвиток словникового складу сучасної англійської мови (С. Єнікєєва, Ю. Зацний).

Отримані результати: нами проаналізовано понад 60 лексичних новоутворень, що з’явилися в англійській мові під впливом трьох суспільно-політичних рухів початку XXI століття: Mee Too, Brexit, рухи пов’язані з пандемією COVID-19. Нами доведено, що одним із найпродуктивніших способів словотворення залишається контамінація (англ. *blending*): “braccceptance”, “Braccident”, “coronnials”, “coronababies”. Наступними є словоскладання (“brexitography”, “brexitometer”, “brexitology”) та конверсія (“to brexit” та “to regrexit”). Велика кількість неологізмів є частковими (новими за знаменем), а саме “social distancing”, “harassment”, “grooming”, “lockdown”, “quarantine” тощо.

Ключові слова: *неологізми, пандемія, Brexit, Mee Too, covid-19, номінація*

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАК	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ХХІ СТОЛІТТІ	8
1.1 Мова як суспільне явище	8
1.2 Вплив суспільства на еволюцію словникового складу мови	12
1.3 Шляхи і способи розвитку словникового складу англійської мови ...	14
1.4 Структурно-семантичні особливості творення нових номінативних одиниць	21
РОЗДІЛ 2 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ РУХІВ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	25
2.1 Визначення поняття «суспільно-політичний рух»	25
2.2 Me Too як суспільний рух	27
2.3 Brexit як суспільно-політичний рух	29
2.4 Пандемія коронавірусу та суспільно-політичні рухи, пов'язані з нею	31
2.4.1 Розповсюдження коронавірусної хвороби	31
2.4.2 Суспільно-політичні рухи, пов'язані з COVID-19	33
РОЗДІЛ 3 СТРУКТУРНИЙ ТА СЛОВОТВОРЧИЙ АНАЛІЗ НЕОЛОГІЗМІВ, ЯКІ ВИНИКЛИ ПІД ВПЛИВОМ СУСПІЛЬНО- ПОЛІТИЧНИХ РУХІВ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ	35
3.1 Неологізми утворені під впливом суспільного руху Me Too	35
3.2 Неологізми утворені під впливом суспільно-політичного руху Brexit	41
3.2.1 “Brexit” як модель для творення нових номінативних одиниць	42
3.2.2 “Brexit” як одиниця словотвору	45
3.3 Неологізми утворені внаслідок пандемії коронавірусу та суспільно- політичних рухів спричинених нею	48
ВИСНОВКИ	56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАК

ВООЗ – Всесвітня організація охорони здоров'я

ЄС – Європейський Союз

ЗМІ – Засоби масової інформації

КНР – Китайська Народна Республіка

НАТО – Північноатлантичний альянс (англ. North Atlantic Treaty Organization)

ООН – Організація Об'єднаних Націй

ПАР – Південно-Африканська Республіка

США – Сполучені Штати Америки

COVID-19 – Коронавірусна хвороба 2019

ВСТУП

Мова як жива система перебуває у процесі неперервного розвитку. Словниковий склад мови є найбільш вразливим до змін, оскільки, пов'язаний безпосередньо з соціумом. Він вбирає в себе та відображає поняття та явища, що викликані змінами у суспільно-політичному та культурному житті людей.

Дослідники зазначають, що абсолютний розвиток мови відображається в першу чергу в розвитку її словникового складу. Внаслідок цього лінгвістичні та соціолінгвістичні питання, пов'язані з розвитком та збагаченням словникового складу мови, завжди знаходяться в полі зору науковців.

Аналіз даних питань уможливорює розуміння тенденцій розвитку мови взагалі та дає змогу зазирнути в її майбутнє, актуалізувати проблему «мова та суспільство». Збагачення словникового складу свідчить про процес адаптації мовної системи до нових умов спілкування, що викликані змінами у суспільстві.

Дослідженням взаємодії мови і суспільства займалися І. О. Бодуен де Куртене, В. М. Жирмунський. Шляхи і способи словотвору ставали предметом дослідження таких лінгвістів, як Г. Т. Ісаєва, І. Р. Гальперин, Ю. А. Жлуктенко, О. Єсперсен, Е. Н. Бортничук, И. В. Василенко, Л. П. Пастушенко, Ю. А. Зацний, С. М. Єнікєєва.

Початок ХХІ століття характеризується глобальними соціально-політичними, економічними та культурними перетвореннями та катаклізмами: зміна кордонів Європейського Союзу, розповсюдження пандемії COVID-19, загострення проблем расової дискримінації, сексизму, насилля тощо.

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю проведення аналізу процесів та явищ, які відбуваються у словниковому складі англійської мови на початку ХХІ століття. Існує потреба у вивченні змін у шляхах і способах

збагачення мови; процесів утворення нових дериваційних елементів, які активно відбуваються останнім часом.

Об'єктом дослідження є нові номінативні одиниці, що утворилися під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття.

Предметом дослідження є особливості творення нових номінативних одиниць, що з'явилися під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття. Їхній структурний аналіз.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження загальних тенденцій розвитку лексичного складу англійської мови на початку ХХІ століття; змін у шляхах і способах збагачення словникового складу мови на основі аналізу неологізмів, утворених під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття.

Мета роботи передбачає необхідність вирішення таких науково-дослідних **завдань**:

- дослідити теоретичні основи розвитку словникового складу англійської мови на початку ХХІ століття;
- визначити основні шляхи і способи розвитку словникового складу англійської мови;
- уточнити основні поняття та терміни словотворення;
- проаналізувати основні суспільно-політичні рухи ХХІ століття, які найбільше вплинули на розвиток словникового складу англійської мови;
- виявити неологізми утворені під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття;
- визначити особливості шляхів і способів творення нових номінативних одиниць;
- встановити переважаючі словотворчі моделі;
- провести структурний аналіз даних неологізмів;
- проаналізувати швидкість та креативність, з якою носії англійської мови відреагували на зміни в соціально-політичному житті.

Матеріалом дослідження стали: понад 60 лексичних новоутворень, джерелами для пошуку яких слугували періодичні видання Сполучених Штатів Америки та Великобританії та словники неологізмів. Використання таких джерел, як ЗМІ обумовлене швидкістю їхнього реагування на зміни у суспільно-політичній сфері життя.

Під час вирішення поставлених науково-дослідних завдань було використано такі **методи**, як: метод лінгвістичного та соціолінгвістичного аналізу; метод статистичного аналізу; метод кореляції соціальних явищ з мовними. Дослідження переважно здійснювалося в синхронії, проте в певних випадках ми послуговувалися діахронічним аналізом дериватів.

Наукова новизна дослідження визначається в обраній меті та полягає у тому, що в кваліфікаційній роботі розкриваються основні напрями розвитку лексико-семантичної системи англійської мови на початку XXI століття, зміни в шляхах та способах поповнення її словникового складу.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що отримані результати можна використовувати під час укладання лексикографічних довідників. Мовний матеріал, репрезентований у роботі, може використовуватись під час викладання практики англійської мови, лексикології, актуальних проблем сучасного мовознавства (соціолінгвістичний аспект).

Кваліфікаційна робота пройшла **апробацію** на міжнародній науковій конференції «Співи землі: біологія та екологія в літературі та культурі». Результати дослідження представлені у публікаціях:

1. Богданова М. І., Богданова М. М. Формування ціннісних орієнтацій учнів під час проведення позакласного заходу «#Мее Тоо. Не бійся говорити про насилля!» з іноземної мови (англійська) в 10-11 класах закладів загальної середньої освіти. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Серія : Педагогічні науки : зб. наук. пр. Вип. 3. Бердянськ : БДПУ, 2022. С. 148–155.

2. Богданова М. І. Інтерпретація проблеми расової сегрегації в США у творі Колсона Вайтхеда «Нікелеві хлопці». *Співи землі: біологія та екологія в літературі та культурі* : Матеріали міжнародної наукової конференції. Бердянськ : БДПУ, 2022. С. 286–290.

Структура роботи: дослідження складається із вступу, трьох розділів з підрозділами, висновків та списку використаної літератури.

У вступі подано загальні відомості про кваліфікаційну роботу, розпочинаючи від умотивування теми, мети, завдань, актуальності дослідження, визначення об'єкту та предмету.

У першому розділі подаються теоретичні основи дослідження розвитку словникового складу англійської мови у ХХІ столітті. Особлива увага приділяється впливу суспільства на даний процес. Розглянуті основні шляхи і способи розвитку словникового складу мови. Проаналізовано структурно-семантичні особливості творення нових номінативних одиниць.

У другому розділі розглянуті та проаналізовані основні суспільно-політичні рухи початку ХХІ століття, які найбільше вплинули на розвиток словникового складу англійської мови.

У третьому розділі міститься власний аналіз нових номінативних одиниць, що виникли під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття. Проаналізовано шляхи і способи їх утворення.

У висновках подані загальні результати проведеного дослідження.

Загальний обсяг роботи складає 64 сторінки, список використаних джерел налічує 62 позиції.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ СЛОВНИКОВОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ХХІ СТОЛІТТІ

1.1 Мова як суспільне явище

Як відомо, мова є єдиною, закінченою, складною системою символів: фонем, морфем, слів, речень, які використовуються задля найменування предметів, явищ та понять дійсності [Березин 2005]. У той же час мова є засобом спілкування, що слугує задля формування думок та їх обміну між мовцями. Варто зазначити, що мова є фізичним, фізіологічним, антропологічним та соціальним явищем.

Оскільки, мова – це наше минуле і майбутнє, це індивід і народ, це інструмент, що допомагає мовцям у практичній щоденній діяльності, ми можемо зробити висновок, що для людства мова є знаряддям спілкування, і водночас засобом проникнення в царину історичної пам'яті народу. Тобто, у мові зберігаються духовні надбання поколінь. Варто зазначити, що історія мови не може розглядатись окремо від історії виникнення суспільства в цілому та історії розвитку культури, адже вони тісно взаємопов'язані [Бацевич 2008]. У мові відображаються та закріплюються наслідки пізнавальної діяльності людства.

Мова – це система звукових та графічних знаків, яка з'явилася в певний період існування людства, перебуває в неперервному розвитку та має соціальне призначення [Селиванова 2006]. Також мова є знаковою системою, яка забезпечує комунікацію в соціумі. Але, поняття «мова» є набагато ширшим у сучасному контексті лінгвістичних досліджень.

За Ф. С. Бацевичем термін «мова» в усному та писемному мовленні сучасного мовця обіймає набагато ширший спектр значень. Так, він охоплює

мову людей та мову Божу, мову янголів; природну та штучну мови; мову тварин, рослин та природи; мову мистецтва – таку, як мову танцю, живопису, скульптури; мову жестів; мову науки тощо [Бацевич 2008, с. 7]. Однак, часто ми можемо почути й про мову очей або мову рук, мову парфумів або квітів, мову образів, символів тощо. Варто зазначити, що у таких випадках слово «мова» вживається не в прямому значенні, а в переносному, тобто метафоричному.

Головною умовою існування та функціонування мови є суспільство, адже, як зазначалося раніше, вона є найважливішим інструментом соціалізації людини. Мова є засобом людського спілкування, мислення, інтелектуального й естетичного пошуку, накопичення знань, традицій та збереження досвіду людства [Голянич 2011]. Тож, мова розвивається у тісному взаємозв'язку із суспільством. Варто зазначити, що це явище є взаємним, адже з одного боку, мова народжується, формується та розвивається завдяки суспільству, а з іншого – суспільство не здатне існувати без мови.

Розвиток і функціонування мови значною мірою залежать від суспільних чинників також. Так, наприклад, соціальна диференціація суспільства – класова, професійна, статева оприявнюються в мові. На стан мови впливають також соціальні процеси, такі як: зміна чисельності населення, співвідношення міських та сільських жителів, міграційні процеси тощо. Загальний освітній рівень народу, розвиток освіти і науки, державотворчі процеси також відіграють важливу роль у розвитку та функціонуванні мови.

Окрім цього, суспільство також має свідомий вплив на розвиток та функціонування мови. Він проявляється в низці цілеспрямованих державних заходів та має назву – мовна політика [Open education sociology dictionary]. Саме від неї залежить, наприклад, розвиток та функціонування мов в багатомовному середовищі. Тобто керівництво певної країни може стимулювати розвиток багатомовності або навпаки – стримувати й звужувати функціонування мов недержавних націй, що часто призводить до повного їх

вимирання. Така ситуація була у Німеччині, Сполучених Штатах Америки, радянському союзі тощо.

Яскравим прикладом свідомого впливу суспільства на розвиток та функціонування мови може слугувати зникнення полабської мови внаслідок онімечення у першій половині XVIII століття. Через ті самі причини та приблизно в той же час зникла й прусська мова. Та сама доля спіткала лусійську мову, носіями якої є сьогодні лише 100 000 людей у двох регіонах Німеччини (Дрезден та Котбус). Багато індіанських мов зникли в Сполучених Штатах Америки.

Спираючись на той факт, що мова є одним із найголовніших засобів спілкування між людьми, її основною функцією є саме комунікативна [Янков 2004]. Цією функцією значною мірою зумовлений характер мови, її сутність. Проте роль мови не обмежується лише комунікативною функцією. Далі ми розглянемо основні функції мови більш детально.

По-перше, мова слугує засобом спілкування між людьми, обміном думок і почуттів, вираженням бажань, тощо. Думки знаходять втілення у словах, словосполученнях, реченнях та матеріалізуються. Тож, в мові оприявнюється людська свідомість. Тут з'являється наступна функція мови – експресивна або виражальна.

Експресивна функція мови зазвичай проявляється в особі спікера. Будь-що сказане ним, незважаючи предмет діалогу, несе у собі певну інформацію стосовно людини, яка говорить. Насамперед, під час бесіди із співрозмовником, людина неусвідомлено показує свої манери, освіченість у темі розмови, звички та рівень освіти.

По-друге, окрім цього, через мову людина пізнає світ, у цьому полягає когнітивна або гносеологічна функція мови. Знання, які набуло людство накопичуються та зберігаються в словниковому запасі людей. Отже, в мові закріплюється досвід практичної діяльності людства та передається із покоління в покоління.

По-третє, як засіб формування людського мислення виступає наступна функція мови – мислеоформлювальна. Тобто мова допомагає нам не тільки виражати, а й формувати думки. Варто зазначити, що вона дуже тісно пов'язана з виражальною та когнітивною функціями. Тож, багато вчених не виокремлюють їх, а називають однією – мислеоформлювальною.

По-четверте, наступна функція мови виражається у ставленні самого носія мови або мовця до змісту його повідомлення. Вона носить назву – естетична. Ця функція мови реалізується зазвичай в інтонації мовця, використанні зменшувальних слів, вигуків тощо.

І наостанок, кумулятивна функція мови, завдяки якій зберігається та передається із покоління в покоління знання про історію, культуру, традиції тощо. Так, наприклад, матері у всі часи, спілкуючись з маленькими дітками, вживають велику кількість пестливих слів та уникають тих, які мають негативне забарвлення.

Наступним яскравим прикладом кумулятивної функції мови є висловлювання «Зі щитом чи на щиті», яке казали спартанки проводжаючи на війну синів. Воно свідчить про традицію не давати волю емоціям, стриманість у материнських переживаннях, що в свою чергу надавало характеристику культурним традиціям тогочасної Спарти. Саме тому важливим є також адекватне сприйняття, усвідомлення та оцінювання інших культур – культурна компетентність.

Усі вищезгадані функції мови є основними. Однак, варто зазначити, що крім них існують також факультативні або другорядні. До них ми відносимо такі мовні функції, як: констатуюча, магічна, перцептивна тощо. Усі вони існують у певному симбіозі.

Отже, суспільство є головною умовою розвитку, існування та функціонування мови, адже вона є найважливішим інструментом соціалізації людини. Мова є засобом людського спілкування, мислення, інтелектуального й естетичного пошуку, накопичення знань, традицій та збереження досвіду людства.

Проаналізувавши функції мови, ми виокремлюємо комунікативну та когнітивну, як основні функції мови. Варто зазначити, що головні та другорядні мовні функції існують у певному симбіозі: люди під час спілкування обмінюються думками, оформлюючи їх в матеріальну оболонку та транслюють їх один-одному. Тобто, мова є суспільним явищем саме у цьому ланцюгу взаємодій усіх її функцій.

1.2 Вплив суспільства на еволюцію словникового складу мови

Терміни «мова», «суспільство», «нація» пов'язані між собою безпосередньо та опосередковано. Суспільство та культура впливають на мову, а мова в свою чергу на суспільство та культуру. З виникненням мов постали народи, а з відродженням мов постали нації. Варто зазначити, що культура також має національне забарвлення завдяки мові, а народні традиції з'являлися одночасно з нею [Кочерган 2006].

Також у мові відображалися територіальні особливості певного народу, його фольклор, звичаї та обряди. Саме тому мова була одним із основних чинників утворення націй за доби Середньовіччя, а у період з ХІХ століття вона допомагала пробуджуватися та формуватися новим, до цього бездержавним або поневоленим народам.

Виникнення мови в цілому було зумовлено потребою суспільства, адже вона є засобом спілкування й не могла сформуватись поза соціальними відносинами. Мова почала своє формування ще на етапі появи первісної людини. Однак, вона існувала у той час в формі нечленоподільних вигуків та наслідування звуків природи. Варто зазначити, що соціальні фактори не можуть впливати на мову прямо, зазвичай вони пришвидшують або навпаки гальмують темпи розвитку мови. Найголовнішим в діяхронії мови є

становлення її членоподільності, що відбулось на ранніх етапах розвитку суспільства.

Проблемні питання з приводу походження мови та ролі суспільства в цьому процесі виникли задовго до становлення мовознавства як науки. До багатьох попередніх спроб дослідження цього явища входять, по-перше, теорія божественного походження мови, яка описана у Ведах, біблійних та релігійних міфах. По друге, у XVII-XIX століттях народилися декілька гіпотез щодо походження мови [Кочерган 2006]. Однією з яких, є, наприклад, теорія суспільного договору, за якою люди свідомо домовившись створили мову задля поліпшення комунікації між один одним. Такої думки притримувались філософи давньої Греції.

Дослідники Г. В. Лейбніц та С. де Бросс запропонували теорію звуконаслідування, яка полягала в копіюванні звуків навколишнього середовища, наприклад, звуків природи, тварин, зокрема відтворення реву звірів, цвірінькання птахів, шуму води або вітру тощо [Кочерган 2006].

Наступною гіпотезою, яку варто зазначити, є трудова. Науковці Л. Гейгер та Л. Нуар дотримувалися думки, що мова виникла на ранніх етапах розвитку людини під час колективної праці, як результат її оптимізації та полегшення [Кочерган 2006]. Пізніше науковці розвинули та розширили гіпотези до теорій та присвятили багато праць цьому питанню. Однак, однозначної відповіді на питання як все ж таки утворилась мова не було знайдено.

Взаємодія мови і суспільства була предметом дослідження відомого лінгвіста з польським походженням Івана Бодуена де Куртене, який запропонував ідею дворівневого поділу мови: «горизонтального» (регіональний поділ) та «вертикального» (соціальна диференціація) [Березін 2005, с. 157]. Дослідник зазначав, що мовний матеріал складається із народної та розмовної мов усіх прошарків населення, мов дітей, дорослих, літніх людей та мов людей, що належать до різних соціальних класів [Березін 2005].

Проблема соціальної диференціації мови була предметом дослідження представників французької соціологічної школи мовознавства в першій третині ХХ століття, зокрема вивченням її займалися А. Мейє, учні швейцарського лінгвіста Ф. де Сосюра – А. Сешее, Ш. Балі, Ж. Вандриес, В. Матсзіус, Б. Гавранек, Е. Сепір, Дж. Ферс тощо.

Значним є внесок радянського лінгвіста В. Жирмунського. Він зазначав, що мова не може розглядатися статично, тобто без урахування динаміки соціального розвитку [Жирмунський 2008]. Досліджуючи структуру мови з точки зору її соціальної диференціації, варто брати до уваги минуле та майбутнє, тобто всю потенційну перспективу її соціального розвитку [Жирмунський 2008, с. 14]. Наприклад, «мова панівних класів», «мова буржуазії», «мова робітників», «мова селян» тощо.

Отже, поняття «мова» та «суспільство» тісно переплетені між собою. Їх зв'язок є обопільним, тобто суспільство та культура впливають на мову, а мова в свою чергу – на суспільство та культуру. Існує велика кількість гіпотез та теорій присвячених впливу суспільства на мову: теорія божественного походження мови, теорія суспільного договору тощо.

Варто зазначити, що наразі популярною є думка про те, що зв'язок між структурою суспільства та соціальною структурою мови є досить складним та не прямим. Соціальна диференціація мови відображає не стільки сучасний стан суспільства, скільки попередній з характерними особливостями: змінами на різних етапах розвитку мови та суспільства. Важливим фактом є те, що темп мовного розвитку є повільнішим за темп розвитку суспільства.

1.3 Шляхи і способи розвитку словникового складу англійської мови

Основним процесом, який впливає на розвиток, збагачення й удосконалення словникового складу мови, є процес його постійного

розширення за рахунок появи нових лексичних одиниць. Словниковий склад мови тісно пов'язаний з історією народу, та відображає все розмаїття його життя: зміни суспільних та політичних систем, розвиток виробництва, науки, техніки, культури тощо.

Варто зазначити, що мова перебуває в постійному розвитку. Особливо інтенсивно процес збагачення лексики відбувається в періоди важливих соціально-політичних рухів та соціокультурних змін [Янков 2006]. Словниковий склад мови вбирає в себе та відображає поняття та явища, викликані цими змінами у суспільно-політичній та культурній сферах життя людей.

Про рівень розвитку суспільства може свідчити лексичне різноманіття мови. Мова у взаємозв'язку з суспільством та світом знаходиться у процесі невинного збагачення та розширення. Цікавим, на наш погляд, є те, що саме лексичний рівень мови є найуразливішим в порівнянні з іншими, а отже піддається змінам найшвидше. Тож, зміни у лексичному складі мови, тобто поява нових лексичних одиниць відбувається дуже активно.

Сам термін «лексика» походить від грецького слова *lexikos* та означає словниковий склад мови [Великий тлумачний словник 2005]. Усі слова, наявні в певній мові, становлять її лексику або її словниковий склад. Лексичне різноманіття мови свідчить про рівень розвитку суспільства. Наприклад, великий оксфордський словник налічує 171 476 загальноживаних слів в англійській мові. Якщо взяти до уваги, що одне слово може мати декілька, а іноді й більше 10 значень, можна уявити наскільки неосяжною є лексика англійської мови.

Як зазначалося раніше, лексичний склад мови перебуває у невинному та швидкому розвитку. Існує декілька варіантів змін в лексичному складі мови. По-перше, деякі лексичні одиниці можуть ставати застарілими та виходити із щоденного обігу, ставати архаїзмами та історизмами. По-друге, в мові можуть з'являтися нові слова замінюючи маловживані, або функціонувати поряд з

ними. По-третє, вже існуючі лексичні одиниці мають можливість набувати нових значень, або, по-четверте, видозмінюватись [Гармаш 2005].

Останнім часом доволі багато уваги приділяється змінам лексичного складу мови, а особливо утворенням нових одиниць. Це власне спричинено утворенням великої кількості слів за останні десятиліття під впливом різних суспільних та соціальних факторів. Прошарок новоутворених слів потребує ретельного аналізу джерел, способів та механізмів утворення. Такі дослідники, як Ю. А. Зацний, С. М. Єнікеєва досліджували ці зміни [Зацний 1997; Єнікеєва 1999]. Тож, динамічність та рух є характерними рисами лексичного складу мови.

Поняття «неологізм» має давню історію та прийшло в англійську мову в XVII столітті [Волков 1983, с. 44]. Однак зміст поняття не був новим, адже в Італії, Франції та Німеччині вже існували свої відповідники. Є. В. Розен наводить наступне визначення неологізмів – це слова та словосполучення, що вважаються новими за формою та змістом. Як правило, вони виникають в мові певного прошарку населення або соціальній чи професійній групі. Вони є часто вживаними в усних або письмових текстах [Городецька 2001, с. 56].

Також неологізмами вважаються лексичні одиниці та їх окремі значення, що з'явилися в лексиконі на певному етапі розвитку суспільства. Усі неологізми поділяються на кілька груп. Першою є загальні, які називають нові поняття реальності. До неологізмів також відносять слова, що були вжиті в певному акті мовлення окремою людиною. Вони мають назву стилістичні або індивідуально-авторські неологізми [Котелова 2002].

До основних джерел поповнення словникового складу англійської мови належать різноманітні види *морфологічного*, *синтаксичного* та *синтактико-морфологічного* способів словотвору. Чимало науковців займалися вивченням словотвору англійської мови, такі як, наприклад, Г. Т. Ісаєва, І. Р. Гальперин, Ю. А. Жлуктенко, О. Єсперсен тощо.

Загальновідомо, що існує два основних шляхи утворення нових лексичних одиниць: по-перше, формування нових слів із вже наявного в мові

ресурсу, та, по-друге, запозичення з інших мов. Однак, варто зазначити, що основним способом збагачення словникового запасу протягом історії розвитку мови є утворення нових слів на основі вже існуючих, нові лексичні одиниці будуються за вже наявними моделями та правилами словотвору.

Словотвір збагачує словниковий склад мови за рахунок розширення семантичного обсягу слова: існуючі в мові слова внаслідок семантичних змін розщеплюються на два або більше омофона, в результаті чого виникають нові слова, які існують як окремі, самостійні та незалежні одинці [Селіванова 2006].

Наступним джерелом поповнення словникового складу мови є запозичення, тобто перенесення слів і виразів з однієї мови в іншу, де вони засвоюються відповідно до своїх фонологічних та граматичних законів. Характер запозичень, тематична атрибуція, ступінь проникнення в лексичну базу тієї чи іншої мови не є однаковими в різні історичні періоди [Селіванова 2006].

Щодо способів словотворення, то в англійській мові розрізняють морфологічні та неморфологічні. До морфологічних відносять такі, як: суфіксальний, префіксальний, суфіксально-префіксальний та безафіксний способи. Натомість, до групи неморфологічних – перехід з однієї частини мови в іншу, злиття словосполучень у слова та зміна значення слова.

До способів розвитку словникового складу англійської мови належать в першу чергу словоскладання та афіксація. Ці способи були найпродуктивнішими ще кілька десятиліть тому і залишаються такими й до сьогодні. Словоскладання – це один із способів словотвору, де нові лексичні одиниці утворюються шляхом складання основ вже існуючих слів [Селіванова 2006].

Словоскладання є вагомим засобом збагачення словникового складу мови. Формулою утворення нових лексичних одиниць є «основа + основа». Таким чином були утворені такі слова, як *“pencilbox”*, *“babysitter”*, *“blackboard”*, *“spaceship”* та ін. Варто зазначити, що існує декілька способів

утворення нових слів шляхом словоскладання: нейтральний, де основи поєднуються без додавання з'єднувальних елементів (“*eye-brow*”, “*sunrise*”, “*schoolgirl*”) та з додаванням з'єднуючого елемента – голосна або приголосна літера, прийменник тощо (“*handicraft*”, “*tradesman*”, “*mother-of-pearl*”). Більшість складних слів з точки зору їх приналежності до різних частин мови є складними іменниками та прикметниками – “*aircraft*”, “*moonshine*”, “*red-headed*”, “*white-faced*”.

Цікавим процесом є те, що словоскладання може слугувати засобом творення основи для подальшого процесу словотворення. Наприклад, складне слово може піддаватися конверсії, реверсії або афіксації, в результаті чого виникає нове, похідне слово. Наприклад, слова “*black*” та “*list*” з'єднуються в одне утворюючи “*blacklist*” та піддаються конверсії, в результаті якої з'являється дієслово “*to blacklist*”. Такий саме процес відбувається у словах: “*daydream*” – “*to daydream*”; “*stagemanager*” – “*to stagemanage*”; “*babysitter*” – “*to babysit*”; “*honeymoon*” – “*to honeymoon*” – “*honeymooner*” тощо. Тобто, складні дієслова, як правило, утворюються від складних іменників, що вже існують, шляхом конверсії.

Афіксація – це спосіб творення нових лексичних одиниць шляхом додавання до основи словотворчих афіксів – префіксів чи суфіксів [Селіванова 2006]. Усі афікси поділяються на дві групи: ті, що з'явилися і розвивалися засобами власної лексики, та ті, що були запозичені з латини, грецькою, французької та інших мов через певні обставини такі, як торгівля, війни, культурні взаємодії тощо.

Суфіксація є афіксальним способом словотвору, коли до основи слова додається суфікс, що походить з власної мови або є запозиченим [Єнікеева 1999]. Суфікси в даному контексті виконують функцію афіксальної морфеми. Суфіксація є більш глобальним та продуктивним засобом словотвору, ніж префіксація.

Варто зазначити, що за допомогою додавання різноманітних суфіксів до основи слова, воно може не тільки змінювати значення, а й переходити з однієї

частини мови в іншу. Так наприклад, якщо до дієслів “*to train*”, “*to build*”, “*to act*” додати суфікси *-er*, *-or*, *-ar* можна утворити іменники, які вказують на те, хто виконує цю дію, інструмент або професію – “*trainer*”, “*builder*”, “*actor*”.

Префіксація є афіксальним способом словотвору, та проявляється тоді, коли до основи слова додається префікс, який змінює значення лексичної одиниці [Єнікєєва 2006]. Варто зазначити, що у такому випадку приналежність до певної частини мови залишається незмінною. Наприклад, до іменника “*order*” додається префікс *dis*, що змінює його значення на протилежне – “*disorder*”, але не змінює частину мови або прикметник “*happy*” + префікс *un* = “*unhappy*”; дієслово “*appear*” + префікс *dis* = “*disappear*”.

Варто також зазначити, що усі наявні в мові афікси поділяються на дві групи: продуктивні та непродуктивні. До першої групи належать такі, як суфікси – *ing*, *is*, *ette*, *y*, *er*, *ee*, *t*, *ed*; префікси – *pro*, *mis*, *re*, *anti*, *super*. Продуктивні афікси переважно відносяться до споконвічної англійської лексики, натомість – непродуктивні – до запозиченої. Шляхом афіксації з'явилися такі похідні слова, як “*interested*”, “*perfectionist*”, “*teacher*” тощо.

Конверсія, про яку ми згадували вище, на відміну від афіксації, де ми додаємо словотворчі афікси, є безафіксним способом словотворення. Тобто, у результаті цього процесу утворюється категоріально інше слово, яке іноді збігається з вихідним. Наприклад, іменник “*arm*” перейшов у розряд дієслів, таким чином утворилось дієслово “*to arm*”. Такі іменники, як “*catch*”, “*fall*”, “*help*” утворились в результаті конверсії від дієслів “*to catch*”, “*to fall*”, “*to help*”. Варто зазначити, що конверсія є одним із найпродуктивніших способів словотворення в англійській мові поряд з словоскладанням та афіксацією.

Скорочення – це процес, під час якого відбувається зменшення кількості фонем і морфем у словах без суттєвої зміни в їх лексико-граматичному значенні [Селіванова 2006]. Таким чином в мові з'являється нова номінативна одиниця. Яскравим та розповсюдженим прикладом у сучасній англійській мові є слова “*advert*” та “*ad*”, які є скороченнями від “*advertisement*”.

Усі скорочення в англійській мові структурно поділяються на декілька типів. Перший – усічення (англ. *clipping*). Цей спосіб був досить продуктивним за часів Відродження. На початку активно скорочувались власні імена: *Ben – Benjamin, Bob – Robert, Nick – Nicholas*. Згодом утворились загальноприйняті для нас скорочення: “*ad*” від “*address*”, “*bus*” від “*autobus*”; “*phone*” від “*telephone*”. Наступним видом скорочень є літерні або ініціальні аббревіатури, такі, наприклад, як *USA – the United States of America*. До останньої групи належать також телескопізми.

Цікавим фактом, на наш погляд, є те, що засновником телескопії вважається Льюїс Керролл, який задля пояснення значень вигаданих ним слів у книзі «Аліса в країні чудес» вигадав декілька нових номінативних одиниць, наприклад, “*slithy*” означає “*lithe and slimy*”, “*galumph*” – “*gallop and triumph*” [Льюїс Керролл 2001].

На сьогодні, телескопія є одним із найсучасніших способів словотворення. Нам добре відоме слово “*cheeseburger*”, яке утворилося шляхом телескопії слів “*cheese*” + “*(ham)burger*”. Варто зазначити, що всі три типи скорочень є продуктивними способами словотвору на сьогодні.

Злиття словосполучень у слова є лексико-синтаксичним способом словотворення, в той час як зміна значення слова належить до лексико-семантичних засобів словотворення. Зовсім не чисельною групою в англійській мові є скорочення на рівні фрази.

Цей процес є характерним для останніх десятирічь ХХ століття. Прикладом таких скорочень є – “*hi-fi*”, що утворилось від злиття “*high fidelity*”, “*hospron*” від “*hospital squadron*”, “*mod cons*” від “*modern conveniences*”, “*sci-fic*” від “*scientific fiction*” тощо.

Отже, розглянувши поняття, шляхи і способи словотворення, нами виокремлено морфологічні та неморфологічні шляхи утворення нових номінативних одиниць. Окрім того, простежено високий рівень продуктивності морфологічних засобів словотвору.

Окремої уваги заслуговують способи афіксації, складання основ, конверсії та скорочення. Проведений вище аналіз дав можливість стверджувати, що в англійській мові існує достатньо сильних та продуктивних способів словотвору. За допомогою яких лексика англійської мови регулярно поповнюється та збагачується.

1.4 Структурно-семантичні особливості творення нових номінативних одиниць

Термін «номінація» (з латини *nominatio* – називання) виражається в декількох значеннях. По-перше, це утворення окремих мовних одиниць, що мають номінативну функцію. У цьому контексті термін «номінація» використовується також задля позначення процесу номінації. По-друге, термін «номінація» є загальним комплексом мовних проблем, які пов'язані з найменуванням, словотворенням, полісемією та фразеологією в номінативному аспекті [Карпіловська 2010].

Слово або окреме значення слова є основною номінативною одиницею. Науковці виділяють два підходи до проблеми номінацій. Першим є ономасіологічний, коли за основу відношення береться реалія, тобто денотація – значення, сигніфікат імені. Власне термін «ономасіологія» означає розділ лінгвістичної семантики, об'єктом якого являється номінативна структура мовних знаків та її взаємозв'язок із значеннями та структурами знань про позначуване [Селіванова 2006, с. 428]. Наступним підходом є семасіологічний, де значення імені розглядається як спосіб виділення та найменування реалії. Термін «семасіологія» в свою чергу означає – розділ лінгвістичної семантики, об'єктом якого є значення та зміст номінативних одиниць різних рівнів мови [Селіванова 2006, с. 531].

Науковець Г. В. Колшанский визначає поняття «номінація» як закріплене за мовним знаком поняття – сигніфікат, що відображає характерні ознаки денотата – властивості, якості й відносини предметів та процесів матеріальної та духовної сфери, завдяки чому мовні одиниці утворюють змістові елементи вербальної комунікації [Колшанский 2001, с. 101].

Дослідник виокремлює три види номінації. По-перше, лексичну, яка реалізується через слово і словосполучення. Друга має назву – пропозитивна та реалізується через речення. Щодо третьої, то її назва дискурсивна, вона реалізується власне через текст [Уфимцева 1999, с. 121].

Велика кількість науковців досліджують процес номінації як форму реалізації когнітивної функції мови, опрацьовуючи засоби номінації як елементи, що закріплюють у своєму значенні узагальнений образ, створений на основі одиничних об'єктів [Колшанский 2001; Карпіловська 2010, с. 28-32; Соколов 1998].

Дослідниця Г. О. Уфимцева схематично висвітлює процес номінації таким чином: реалія → поняття → ім'я. У даному випадку реалія виступає сукупністю якостей, що виокремлюються в актах мовлення; поняття в свою чергу репрезентує зміст імені, що має також експресивні ознаки; ім'я є набором звуків, розчленованих у мові відповідно до правил й структури мовного коду. Термін денотат тут використовується задля найменування явищ об'єктивного ряду, в той самий час як сигніфікат є поняттям, яке відображає суттєві ознаки одного предмета або класу предметів [Уфимцева 2001, с. 14]. Тож, терміни денотат та реалія є тотожними, як і терміни сигніфікат та поняття, адже в обох випадках їхня гносеологічна спрямованість є тотожною [Уфимцева 1999, с. 103].

Варто зазначити, що в понятійному апараті мовознавства використовуються такі терміни як значення, зміст, концепт, семантика – для абстрактного ряду слів та предмет; об'єкт, референт, денотат, реалія, ситуація – для матеріально вираженого ряду номінантів. Матеріальний

денотат завжди знаходиться у корелятивних відносинах з його відображенням у значенні слова, тобто сигніфікатом.

Як було зазначено вище, Г. П. Колшанський наголошує на тому, що «аналіз конкретних слів завжди має враховувати саме основне номінативне значення – сигніфікат, який містить суттєві ознаки будь-якого предмета, процесу, що не залежить від контексту» [Колшанський 2001, с. 119].

Суть структурного критерію у визначенні нових номінативних одиниць полягає у співвідношенні форми та змісту. Зважаючи на той факт, що форма та зміст є основними чинниками у визначенні нових слів, неологізми зазвичай поділяються на три групи.

До першої належать ті, що є новими за формою та змістом, тобто новотвори на позначення нових понять чи явищ дійсності. До другої – ті, що є новими за формою та частково за змістом, зазвичай це лексичні новоутворення на позначення застарілих явищ, які вже зафіксовані в номінативній царині мови. До третьої – ті, що є новими за змістом і за давньою формою, вони також мають назву семантичні неологізми, або неосемантизми. Тобто, до третьої групи відносяться наявні в лексичній системі мови слова, на які накладається нове значення.

Науковці, які є прихильниками структурного підходу розуміння лексичних новоутворень вважають неологізмами «тільки ті слова, які мають абсолютну структурну, формальну новизну; це унікальні звукосполучення, які сприймаються як неподільні, непохідні, немотивовані одиниці» [Попова 2005, с. 10]. Але, як зазначив дослідник А. В. Янков, нові морфеми, що частково або повністю змінюють форму, виникають у мові рідко [Янков 2004, с. 26]. На нашу думку, таке твердження буде правильним також стосовно нових слів, що мають абсолютно нову форму, не обумовлену попередньою мовною традицією та не запозичене з іншої мови.

Підсумовуючи все сказане вище можемо зробити висновок, що процес найменування об'єктів реальності довгий час вивчали з парадигматичної точки зору. Філософи античності дотримувались матеріалістичної теорії у процесі

тлумачення механізму номінації, обстоювали складний взаємозв'язок між словом, предметом та поняттям. У кінці XIX століття з точки ономасіологічного та семасіологічного лінгвістичних підходів популярною стала думка про визнання межі між «значенням» та «позначенням».

Науковці, що належали до Празького лінгвістичного гуртка допрацювали теорію номінацій тим, що розглядали мову як систему знаків, яка використовується для досягнення конкретної мети [Шевчук, Клименко с. 424]. Усі номінативні засоби, які утворені різними способами, є об'єктами номінативної частини знакової теорії мови.

Тож, як ми зазначали вище, термін «номінація» позначає як процес створення, фіксації та поширення назви, так і мовну одиницю, що утворюється в процесі найменування. Незважаючи на високу частотність використання терміну «номінація» в сучасних лінгвістичних дослідженнях, його зміст все ще залишається неоднозначним, та викликає певні суперечки серед дослідників.

Щодо структурних особливостей творення нових номінативних одиниць, нами розглянуто три групи. До першої належать новоутворення, що є новими за формою та змістом. Наприклад, такі, як неологізми на позначення нових понять чи явищ дійсності. До другої групи відносяться новоутворення, що є новими за формою та частково за змістом. Загальноприйнято, що ними є лексичні новоутворення на позначення застарілих явищ, але які вже зафіксовані в номінативній царині мови. І наостанок, до третьої групи належать нові за змістом і за давньою формою слова, вони також називаються семантичними неологізмами, або неосемантизмами [Уфімцева 202]. Тож, до третьої групи відносяться наявні в лексичній системі мови слова, на які накладається нове значення.

РОЗДІЛ 2

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РУХІВ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

2.1 Визначення поняття «суспільно-політичний рух»

Уперше термін «суспільний рух» був уведений у ХІХ столітті Лоренцем фон Штайном [Open education sociology dictionary]. Згодом поняття запозичили інші соціологи та політологи та використовували його на позначення національних, феміністичних та робітничих рухів. Варто зазначити, що наразі не існує єдиного визначення терміну «суспільно-політичний рух».

Проблемні питання щодо визначення поняття «суспільно-політичний рух» полягають в тому, що в англійській мові функціонує термін “social movement”, який перекладається українською як «суспільний рух». У даному визначенні частинка «політичний» опущена, однак вона мається на увазі, адже політична складова суспільних рухів є однією із найважливіших. Оскільки саме вона сповідує політичні вимоги.

Ми притримуємось визначенню, яке надано Іваном Гомзою. Науковець розглядає суспільно-політичний рух як групу людей, які прагнуть змін у поведінці соціуму [Гомза 2018]. Будь-який суспільно-політичний рух вимагає чогось від решти суспільства. Наприклад, надати більше прав темношкірим, заборонити носіння мусульманських хусток, надати жінкам право голосувати у загальнонаціональних виборах тощо. Суб'єктом дії завжди виступає певна група людей, колектив. Варто зазначити, що будь-який соціально-політичний рух спрямований на захист інтересів певної групи людей.

Початок ХХІ століття характеризується великими змінами у суспільстві, пов'язаними з різними сферами життя людей: високим розвитком економіки

та технологій, зростанням приватного підприємництва, свободою та демократією. Соціум почав більш толерантно ставитися до гомосексуальності та одностатевих шлюбів. Поступово вирішується проблема дискримінації людини за кольором шкіри. Гарним прикладом слугує обрання Барака Обама – першим в історії темношкірим президентом Сполучених Штатів Америки.

У 2017 році майже половина населення планети жили у відносній демократії, однак лише 4,5% – в абсолютній [McCarthy, Niall 2020]. Організація Об'єднаних Націй вважає, що до 2050 року дві третини населення світу будуть урбанізованими, хоча сторіччя потому менше однієї третини людей мешкало в містах.

Європейський Союз значно розширюється у XXI столітті, додавши 13 нових держав-членів. Однак, варто зазначити, що Велика Британія покинула ЄС. У більшості країн-членів Європейського Союзу була запроваджена спільна валюта – євро. Організація Північноатлантичного договору (НАТО) також була значно розширена в XXI столітті, додавши 11 держав-членів. На початку 2020 року пандемія COVID-19 почала швидко поширюватися світом, убивши понад 6 мільйонів людей по всій планеті та спричинивши серйозні глобальні економічні зриви.

Отже, початок XXI століття характеризується великими змінами у суспільстві, пов'язаними з різними сферами життя людей. Натомість, мова перебуваючи в тісному взаємозв'язку з соціумом, одразу піддається змінам. Особливих зрушень вона зазнає під час великих соціальних потрясінь, революцій, суспільно-політичних рухів тощо. Варто зазначити, що розвиток мови, особливо її словникового складу, відбувається тому, що світ знаходиться в постійному русі, а мова реагує на будь-яку зміну майже одразу.

Розвиток словникового складу англійської мови тісно пов'язаний із суспільно-політичними рухами, змінами, подіями, що відбуваються на глобальному рівні, а також в англійськомовних країнах. Тож, у другому розділі нашого дослідження ми хочемо приділити увагу деяким суспільно-політичним рухам, що охопили весь світ, і зокрема, Велику Британію та Сполучені Штати

Америци. А саме, суспільному руху Me Too, суспільно-політичному руху Brexit та суспільно-політичним рухам, що пов'язані із розповсюдженням пандемії COVID-19.

2.2 Me Too як суспільний рух

Я теж (англ. Me Too або #Me Too) – глобальний рух в соціальних мережах проти сексуального насилля, який розповсюдився у жовтні 2017 року. Однак, термін Me Too з'явився набагато раніше [Open education sociology dictionary]. Ще у далекому 2006 році він був введений адвокаткою Тараною Берк. Вона мала на меті допомоги жінкам, що стали жертвами сексуального насилля показавши, що вони не самотні. Фраза ще тоді розповсюдилась у формі хештега, щоб жінки мали можливість поділитись своїм досвідом, допомогти іншим та отримати підтримку у разі потреби. Головною метою, яку переслідувала авторка Тарана Берк, було привернути увагу суспільства та показати жінкам, що вони не самотні у своїй проблемі.

Однак, у той час хештег #Me Too стосувався здебільшого темношкірих жінок, які пережили сексуальне насилля. Тарана Берк зняла документальний фільм про 13-літню афро-американку, яка зізналась, що пережила сексуальне насилля. Тоді Берк не знайшла слів, щоб втішити або підтримати героїню та просто відповіла – «я теж» (англ. me too).

Ідея авторки хештегу полягала в тому, щоб жінки ділилися своїми історіями та не замикалися у собі, адже для багатьох стати жертвою сексуального насилля було чимось ганебним. Переважна більшість жінок вважали себе винними, оскільки такі думки існують у суспільстві й до сьогодні. Ще однією причиною було те, що значна кількість жінок ставали жертвами сексуального насилля з боку старших, впливовіших чоловіків –

вітчима, керівника тощо. Тож, жінкам просто не вірили, вважали, що вони намагаються спаплюжити репутацію певної людини тощо.

У жовтні 2017 року видання *The New York Times* оприлюднило інтерв'ю американської акторки Ешлі Джадд, де вона розповіла про сексуальне домагання з боку відомого продюсера Харві Вайнштейна [Hensbern 2021]. Пізніше своїми історіями поділись такі актори, як Гвинет Пелтроу, Анджеліна Джолі та десятки інших. Загалом більш, ніж 80 жінок стали жертвами домагань продюсера.

Ця історія стала поштовхом для оприлюднення аналогічних історій про сексуальні домагання багатьох відомих людей. Тим часом акторка Аліса Мілано розповсюдила хештег #MeToo у своєму акаунті у соціальній мережі Twitter. Вона не знала походження цієї фрази та й гадки не мала, як швидко вона розповсюдиться. Зірка мала на меті підтримати жінок та привернути увагу до існуючої в соціумі проблеми сексуального насилля.

За даними кампанії Twitter протягом двох днів користувачі розмістили хештег майже мільйон разів. Рух також перекинувся у соціальну мережу Facebook, де близько 4,7 користувачів поділилися 12 мільйонами публікацій менш, ніж за добу [Hensbern 2021]. Жінки нарешті перестали мовчати, а соціум – їх почув та відреагував правильно. Така статистика свідчить про актуальність та розповсюдженість проблеми сексуального домагання та насилля. Важливим є той факт, що нарешті жінки перестали мовчати. Багато впливових людей втратили роботу, через викриття їхніх діянь. Користувачі соціальних мереж продовжують і до сьогодні ділитись історіями використовуючи хештег MeToo.

На нашу думку, такий резонанс та отклик свідчить про необхідність можливості розказати те, що бентежило жінок довгий час. Варто зазначити, що активісти та активістки руху Me Too отримали перемогу «Людина року» у 2017 році. Вони були надруковані на обкладинці *Time* як «порушники тиші» (англ. *The Silence Breakers*). У 2019 році руху Me Too було присуджено Сіднейська премія миру.

На нашу думку, суспільний рух Me Too став поштовхом для людей знову заговорити про сексизм, адже ця проблема ще не до кінця вирішена у XXI столітті. Саме з цієї причини він викликав такий резонанс у суспільстві. Рух Me Too мав великий вплив на всі сфери суспільного життя, такі як: релігію, освіту, музику, спорт, науку, медицину тощо.

2.3 Brexit як суспільно-політичний рух

“Brexit” – термін, що використовується на позначення процесів, пов'язаних з виходом Великобританії з Європейського Союзу. Варто зазначити, що термін “Brexit” походить від злиття двох слів “Britain” та “exit”, тобто «Британія» та «виходити». Ініціатором та автором ідеї був Борис Джонсон, однак проблема неодноразово порушувалась представниками консервативної та націоналістичної партій Великобританії раніше. У 2015 році консервативна партія закликала до проведення референдуму щодо виходу країни із Союзу.

Варто зазначити, що Великобританія завжди відігравала особливу роль в Європейському союзі. Це зумовлено зокрема менталітетом британців, який сформувався під впливом географічного положення країни. Великобританія – це великий острів, що частково розташований у Європі, тому вона історично була глибоко залучена в європейські справи, але в той же час прагнула дистанціюватися від інших європейських монархій.

Більшість виборців, які підтримали вихід Великобританії з Європейського Союзу, були представниками старшого покоління. Переважно це мешканці сільської місцевості, які репрезентували робочій клас. Вони побоювалися вільного пересування іммігрантів та біженців з різних країн та обстоювали думку, що громадяни з бідніших куточків Європи забирають робочі місця та пільги у населення Великобританії.

Представники малого бізнесу також підтримали вихід Великобританії з Європейського Союзу, адже були розчаровані зборами та податками, що надходили до ЄС. Інші прихильники виходу країни із Європейського Союзу вважали, що це надасть можливість створення нових робочих місць. Значна частина населення вважали, що Великобританія платить в Європейській Союз більше, ніж отримує від нього.

Однак, були й ті, хто був проти виходу Великобританії з Європейського Союзу. Це переважно мешканці столиць – Лондону, Шотландії та Північної Ірландії. Їм була до вподоби вільна торгівля з європейськими країнами. З приводу мігрантів, вони були переконані, що більшість переселенців з країн Європейського Союзу були молодими та прагнули працювати й розвиватися. Більшість вважала, що вихід з ЄС зашкодить глобальному статусу Великої Британії.

На референдумі щодо виходу з Європейського Союзу рішення підтримали 52% учасників голосування. Варто зазначити, що явка була найвищою у Великобританії у порівнянні з різного роду виборами, що проходили, починаючи з 1992 року, та склала 71,8%. Отже, таким чином Великобританія була першою країною, яка прийняла рішення про вихід з Європейського Союзу на той час.

Однак процедура виходу Великої Британії з Європейського Союзу зайняла декілька років. Вона була тривалою та викликала увагу, як британського суспільства, так і європейської спільноти загалом. Великий медійний розголос отримав переговорний процес британського уряду та ЄС щодо умов виходу, статусу британсько-ірландського кордону та подальше існування Єдиного міграційного простору. Вихід Британії був також тривалим через численні суперечки щодо умов подальшої співпраці. Однак, 31 січня 2020 року Великобританія вийшла з Європейського союзу, в якому перебувала протягом 43 років з часів його існування.

Отже, вихід Великобританії з Європейського Союзу (англ. Brexit) привернув велику увагу не тільки населення Великобританії та країн-членів

Європейського Союзу, а й всього світу. Без сумніву, вихід вплинув на економіку Великої Британії та Європейського Союзу, змінивши характер офіційних відносин між ними. Як наслідок, вихід Великобританії з Європейського Союзу (англ. Brexit) послабив ЄС. Деякі країни-члени почали також думати про вихід.

2.4 Пандемія коронавірусу та суспільно-політичні рухи, пов'язані з нею

2.4.1 Розповсюдження коронавірусної хвороби. Пандемія коронавірусу охопила весь світ у грудні 2019 року розповсюдившись з невеличкого міста Ухань, що у провінції Хубей в Китайській Народній Республіці. Осередком захворювання на коронавірус у Європі стала Італія. Попри закриті кордони, навесні 2020 року вірус поширився Німеччиною, Францією та Іспанією. На початку березня у Європі зафіксували сотні випадків захворювання на добу, в той час як у Китайській Народній Республіці кількість сягала лише 11 осіб. Однак, варто зазначити, що, ймовірно, половина інфікованих не звертались за допомогою до лікаря, тож ці випадки залишилась незадокументованими та не входять в офіційну статистику.

Перший зафіксований випадок захворювання у Великобританії був за кілька місяців до апогею захворюваності у Європі, та датується 31 січня 2020 роком. Уже навесні країна стала епіцентром розповсюдження вірусу у Європі та світі загалом. Варто зазначити, що Великобританія увійшла до трійки країн з найвищим показником смертності від коронавірусної хвороби. До цього призвела в першу чергу політика керівництва країни на початку пандемії. Було зазначено, що захворіти на коронавірус повинен кожний, щоб виробити імунітет до нього, тож ніяких карантинних обмежень введено не було. Однак, вже у кінці березня уряд відмовився від попередньої тези та ввів заходи аби запобігти розповсюдженню коронавірусної хвороби.

Пандемія коронавірусу швидко розповсюдилась північною Америкою, зокрема Канадою та Сполученими Штатами. У США перший випадок інфікування коронавірусом датується ще 2019 роком. На момент офіційного оголошення пандемії – 11 березня 2020 рік – вже 1285 осіб були інфіковані, з яких 36 – померли. Кілька днів потому уряд Сполучених Штатів Америки запровадив надзвичайний стан у країні. У кінці березня Сполучені Штати зайняли 3 місце за кількістю інфікованих після Китаю та Італії, а через декілька днів – 26 березня – перше, нараховуючи 82 тисячі осіб. У серпні кількість інфікованих громадян перевищила 5 мільйонів.

На початку 2020 року уряд Канади відмовився від запровадження додаткових заходів з приводу контролю та запобігання інфікування населення, однак перший випадок був задокументований також ще у січні 2020 у чоловіка, що повернувся з подорожі КНР, включаючи місто Ухань, до Торонто. Після того прямих рейсів з Уханя в Канаду не було. Однак, у першій декаді березня дружина прем'єр-міністра Канади – Джастіна Трюдо отримала позитивний тест на інфікування коронавірусної хвороби. Через декілька днів Канада закрила в'їзд людям, що не мали права на проживання на її території, однак, варто зазначити, що заборона не розповсюджувалась на громадян Сполучених Штатів Америки.

Тож, пандемія коронавірусу охопила весь світ від північної та південної Америки та Європи до Африки та Австралії з кінця 2019 – початку 2020 років. Можна зазначити, що пандемія вплинула на всі сфери людського життя і торкнулась кожного громадянина. Пандемія коронавірусу триває і досі та ставить перед суспільством нові виклики. У грудні 2020 року світ охопили не тільки проблеми пов'язані із захворюванням на цей вірус та лікуванням його, а й з вакцинацією від нього.

Варто зазначити, що думки людей з приводу щеплення розділилась на за і проти. Першою країною, яка почала масову вакцинацію була росія, згодом такі країни, як Британія та Сполучені Штати Америки. У 2021 році почалась масова вакцинація працівників медичної сфери, людей похилого віку, людей

зі слабкою імунною системою. Але, не всі люди погоджувались на добровільну вакцинацію. Так, наприклад, у штаті Огайо (США) наприкінці 2021 року близько 60% медичних працівників відмовилися від вакцинації через стрімке зростання кількості смертей від коронавірусу.

2.4.2 Суспільно-політичні рухи, пов'язані з COVID-19. Разом із захворюванням на цей вірус світом поширювалось невдоволення, панічні настрої тощо. За декілька років пандемії в англomовних країнах та світі пройшли численні протести проти обов'язкової вакцинації населення, запровадженню карантинних обмежень, а саме тотальних локдаунів тощо.

Так, наприклад, у вересні-жовтні 2021 року масові протести відбулися у декількох містах Великобританії, зокрема у столиці країни – Лондоні проти обов'язкової вакцинації та введення ковідних паспортів. Мітингувальники намагалися повністю зупинити рух транспорту у Лондоні натискаючи на пішохідні кнопки (використовуються на не дуже людних пішохідних переходах; натискаючи їх люди сигналізують, що планують переходити дорогу, та зелене світло вмикається), щоб показати парламенту, що у країні нічого не рухається і не працює, якщо з цим не погоджується народ.

Також на площі Парламенту у Лондоні 3 листопада 2021 року відбувся протест антивакцинаторів під час якого сталася сутичка між поліцейськими та мітингувальниками. Люди тримали у руках таблички проти обов'язкової вакцинації та введення карантинних обмежень, що були запроваджені керівництвом країни. Мітингувальники навіть спалили опудало прем'єр-міністра Великобританії Бориса Джонсона в знак протесту.

Уряд Сполучених Штатів Америки у 2021 році ввів закон щодо обов'язкової вакцинації усіх міських працівників у Нью-Йорку. Згодом закон розповсюдився на працівників медичної сфери та вчителів. Також президент США Джо Байден закликав керівників усіх штатів запровадити аналогічні вимоги для населення. Серед протестів, що відбулися в жовтні у Нью-Йорку можна було побачити людей у медичних халатах. Люди виходили на вулиці та не боялись бути звільненими з роботи через небажання вакцинуватись.

Ряд аналогічних протестів поширився і європейськими країнами. Так, у Німеччині, Франції, Італії, Нідерландах у січні 2022 пройшли численні мітинги проти політичних урядів цих країн та заходів, що спрямовані на боротьбу з коронавірусом. Люди виступали проти обов'язкової вакцинації та обмежень пов'язаних з боротьбою з вірусом. Окрім звичайних людей, учасниками протестів були також підприємці, а саме власники ресторанів та кафе. Так у Нідерландах у січні 2021 року попри заборону від владу сотні власників закладів харчування відкрили свої двері для відвідувачів. Таким чином вони хотіли показати, що не погоджуються з діями уряду щодо тотального локдауна.

Отже, у другому розділі нашого дослідження нами проаналізовано основні суспільно-політичних рухи, що охопили Великобританію, Сполучені Штати Америки та увесь світ на початку XXI століття. До них належать: Me Too, Brexit та суспільно-політичні рухи, пов'язані з розповсюдженням коронавірусної хвороби. Нами визначено історію виникнення, хронологічні межі та основні засади та територію розповсюдження вищезгаданих рухів. Варто зазначити, що дані рухи мали вплив на всі сфери людського життя.

На нашу думку, особливої уваги потребують нові лексичні одиниці – поняття та терміни, які виникли під впливом суспільного руху Me Too, суспільно-політичного руху Brexit, пандемії коронавірусу та суспільно-політичних рухів пов'язаних із нею. Неологізми потребують ретельного аналізу з лінгвістичної точки зору.

РОЗДІЛ 3

СТРУКТУРНИЙ ТА СЛОВОТВОРЧИЙ АНАЛІЗ НЕОЛОГІЗМІВ, ЯКІ ВИНИКЛИ ПІД ВПЛИВОМ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РУХІВ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ

3.1 Неологізми утворені під впливом суспільного руху Mee Too

Мова є суспільним та соціальним явищем, тож цілком логічно, що вона змінюється та розвивається разом із суспільством, особливо під час великих суспільних потрясінь, значущих змін тощо. Загальновідомо, що мова перебуває у непинному розвитку, оскільки й світ постійно змінюється та удосконалюється.

Багато чинників впливають на розвиток мови, зокрема нові лексичні одиниці з'являються також завдяки розвитку сучасних комп'ютерних технологій, винаходам та відкриттям, такими, наприклад, як комп'ютери, Інтернет, смартфони тощо. Дослідники говорять про розвиток спілкування в мережі, як про основну причину появи “netspeak”, тобто лексики, якою послуговуються користувачі мережі Інтернет. До цього, наприклад, належить аббревіатура “LOL” (laugh out loud), що означає дуже сильно сміятися, сміятися в голос. У той самий час користувачі соціальних мереж почали називатися “netizens”, що є поєднанням (телескопією) слів “internet” and “citizen” [Liu 2014, с. 23].

Англійська мова є розповсюдженою в багатьох країнах, тож на її розвиток впливає не тільки події, що відбуваються безпосередньо в англомовних країнах, а й глобальні. Таким чином після Другої світової війни в англійську мову прийшли деякі нові терміни пов'язані переважно з військовими та воєнними явищами та діями. Наприклад, загальноприйняте зараз слово “radar” (пристрій для виявлення об'єктів на певній дальності) прийшло в англійську

мову у 1940 році завдяки злиттю словосполучення у слово: *radio detection and ranging* → *radar*. До списку новоутворень ми також відносимо слово “*fubar*”, що є акронімом від *fouled up beyond all repair* – фраза, яку використовувала армія Сполучених штатів Америки під час Другої світової війни. В’єтнамська війна дала англійській мові такі слова, як “*clusterfuck*” (неправильна або неорганізована обстановка), що є словоскладанням двох основ *cluster* + *fuck* та “*fragging*” (навмисне вбивство члена власного бойового підрозділу).

Варто зазначити, що не тільки війни впливають на розвиток лексичного складу мови. Зокрема, перша половина XXI століття насичена суспільними та політичними рухами в англійськомовних країнах та світі, які мали безпосередній вплив на розвиток словникового складу англійської мови. Таким чином, наприклад, вихід Великобританії із Європейського союзу привніс такі неологізми, як власне саму назву– “*Brexit*”, а також поняття “*brexiteers*”, “*remoaners*”, “*regrexit*” тощо.

Суспільний рух проти сексуального насилля – *Me too* – насичив англійську мову термінами пов’язаними з психологією, насиллям, ментальними захворюваннями тощо. Тут варто говорити про неологізми, які є старими за формою, але новими за значенням. Так, загальноживаними стали терміни “*cisgender*”, “*grooming*”, “*rape culture*” тощо.

Пандемія коронавірусу будучи не суспільним рухом, а скоріш явищем, привнесла в англійську мову десятки нових слів. Тож, ми вважаємо доречним говорити про суспільно-політичні рухи, які пов’язані із захворюванням, такі, наприклад, як протести проти вакцинації (рух антивакцінаторів), проти тотальних локдаунів, які ширилися англійськомовними країнами та світом тощо.

Отже, у другому розділі нашого дослідження ми вважаємо доцільним приділити увагу особливостям творення нових номінативних одиниць, що виникли під впливом суспільно-політичних рухів початку XXI століття, а саме *Me too*, *Brexit*, суспільно-політичні рухи, пов’язані із пандемією коронавірусу (рухи антивакцінаторів, рухи проти запровадження карантинних обмежень) та їх структурним особливостям.

Суспільний рух «Я теж» (англ. *Mee Too*) – рух проти сексуального насилля викликав великий суспільний резонанс особливо після того, як стало відомо, що голлівудський продюсер Гарві Вайнштайн неодноразово домагався велику кількість акторок. Рух розповсюдився як серед зірок шоу-бізнесу та відомих людей, так і звичайних користувачів соціальних мереж. Мільйони людей використовували хештег, щоби поділитися своїми історіями, досвідом та підтримати жінок, які стали жертвами сексуального насилля.

Рух «Я теж» (англ. *Mee Too*) поширився всім світом. Однак, у багатьох англomовних та європейських країнах він спричинив низку інших рухів, пов'язаних загалом із насиллям та його різновидами, правами жінок, чоловіків тощо. Наприклад, “Believe women” (Сполучені Штати Америки), “Four wave feminism”, “Spasime movement” (Хорватія) тощо.

На нашу думку, лексика відіграла важливу роль у розповсюдженні та популяризації руху «Я теж» (англ. *Mee Too*). Варто зазначити, що з'явилися деякі нові поняття та лексичні одиниці, які у своїй більшості пов'язані з темою сексуального або психологічного насилля. Так, наприклад, поняття “Weinstein effect”, “Him too” тощо. Нової популярності набули терміни, пов'язані з психологією: “victim blaming”, “harassment”, “dating abuse”; з'явилися нові, такі як “adultification”, “cisgender”, “misogynoir” тощо.

Суспільний рух «Я теж» (англ. *Mee Too*) відіграв важливу роль у популяризації теми насилля, наголосив на важливості говорити про це, адже, на жаль, багато жінок ставали жертвами певного роду насилля (фізичного або емоціонального) з боку чоловіка, керівника, перехожих тощо, але у суспільстві було не прийнято говорити про це, довгий час вважалося, що жертва сама є винною, адже зробила щось не так або, наприклад, одяглася недоречно та спровокувала. «Я теж» (англ. *Mee Too*) спричинив популяризацію багатьох психологічних термінів та появу нових, які увійшли в словообіг людей.

Розглянемо, наприклад, таке поняття, як «Ефект Вайнштайну» (англ. “Weinstein effect”) – назва феномену приватних або публічних звинувачень відомих людей у сексуальному домаганні, за яким іде великий

суспільний резонанс. Назва походить від імені відомого голлівудського продюсера Гарві Вайнштейна, який був звинувачений у чисельних сексуальних домаганнях акторок. Це спричинило великий резонанс в Сполучених Штатах Америки та всьому світі. Важливо, що феномен передбачає відгук з боку установ чи підприємств. Таким чином багато відомих людей втратили роботу через викриття їхніх діянь.

Як зазначалось вище, термінологія руху «Я теж» (англ. *Mee Too*) переважно пов'язана з психологією, насиллям тощо. Розглянемо, наприклад, термін “*victim blaming*”, який є не абсолютно новим, адже у 1971 році книга психолога Вільяма Района була названа “*Blaming the victim*”. Однак, саме термін “*victim blaming*” в такій формі, як він існує зараз, набув популярності під час руху «Я теж» (англ. *Mee Too*). Також варто згадати терміни, які утворились як похідні – “*victimization*”, “*secondary victimization*”. На нашу думку, “*victimization*” та “*secondary victimization*” в цілому можна називати неологізмами, адже до цього існували іменник “*victim*” та дієслово “*to victimize*”. Однак, термін “*victimization*” утворений афіксним способом словотворення, а саме додаванням суфіксу “*tion*” до дієслова “*to victimize*”.

“*Harassment*” не є абсолютно новим неологізмом також, адже корінь слова було запозичено з французької мови ще у XVI столітті. Однак, тоді воно не мало підтексту, пов'язаного з саме сексуальним насиллям та домаганням. Тож, на нашу думку, “*harassment*” є частковим неологізмом (новим за значення), адже зараз одне із його значень – сексуальні домагання, прохання про сексуальні послуги та інші словесні чи фізичні домагання сексуального характеру [Oxford dictionary]. Варто також зазначити, що у світі подій, пов'язаних з «Я теж» (англ. *Mee Too*) та за допомогою “*harassment*” з'явилися нові словосполучення такі, як “*sexual harassment*”, “*racial harassment*”, “*workplace harassment*” та “*street harassment*”.

Один із найпоширеніших термінів, пов'язаних із темою насилля, є “*abuse*”. Саме цей термін не є неологізмом, адже приблизно у XV столітті він з'явився у давньоанглійській мові, та мав значення – погано ставитися до

когось. Однак, із словом “abuse” з’явилося багато нових термінів впродовж останнього десятиліття. Такі як, наприклад, його різновиди: “physical”, “sexual”, “psychological”, “verbal”, “emotional” або “ mental”, “financial” та “spiritual”. На нашу думку, вони потребують подальшого дослідження на рівні словосполучень.

Наступним, на нашу думку, варто розглянути термін “adultification”. Він виник в Сполучених Штатах Америки приблизно у 2008 році. Спочатку це був психологічний термін, що описував дітей, які є більш зрілими за однолітків, оскільки батьки поклали на них обов'язки старших з раннього дитинства [Oxford dictionary]. Однак, згодом термін набув ще одного значення, яке має деякі уточнення в порівнянні з вищезгаданим та торкається расової дискримінації. Дослідження, проведене Джорджтаунським Юридичним Центром з питань бідності та права (англ. Georgetown Law Center on Poverty and Law) в 2017 році, містить одну з перших згадок про “adultification bias” [Epstein; Blake; Thalia 2022]. Згідно із дослідженням, сприйняття темношкірих дівчат більш дорослими, ніж їхніх однолітків призводить до більш жорстокого поводження з ними, застосування сили та суворішого покарання.

Щодо шляхів утворення терміну “adultification”, то, на нашу думку, він сформований шляхом афіксації, а саме додавання суфіксу “tion” до дієслова “to adultify”. Варто зазначити, що поряд з цим терміном утворився ще один синонімічний – “parentification”, який також увійшов у словообіг. Він трішки відрізняється від попереднього, а саме має значення процесу, коли дітям доводиться надавати батькам емоційну підтримку, а не навпаки [Oxford dictionary]. На нашу думку, дані терміни можуть вважатися неологізмами, адже були утворені внаслідок популяризації теми насилля, пригнічення тощо.

Наступним терміном, на який ми хочемо звернути увагу є “cisgender”. Префікс “cis-” має давнє латинське походження, однак слово “cisgender” з’явилося у великому оксфордському словнику тільки у 2015 році. Згодом з’явилися деякі похідні від нього: “cisperson”, “ciswoman”, “cisman”. Загалом

префікс “cis-” означає “same as” [Oxford dictionary]. “Cisgender” – це термін, який вживається на позначення людей, чия гендерна ідентичність співпадає з статтю при народженні. Тож, “cisperson” – це особа, яка ідентифікує себе зі статтю, яка була їй надана при народженні. “Ciswoman” – це людина, яка ідентифікує себе жінкою та є жінкою з народження; “cisman” – людина, яка ідентифікує себе чоловіком та є чоловіком з народження. Дані терміни утворені афіксальним способом словотворення, а саме шляхом додавання префіксу “cis-” до основ слів: “cis-” + “gender”, “cis-” + “person”, “cis-” + “woman”, “cis-” + “man”.

На нашу думку, цікавим є слово “grooming”. У контексті домашнього насилля, цей термін з'явився у значенні – поступовий та прорахований, навмисний процес, який використовують злочинці для маніпулювання дітьми в сексуальних цілях. Важливо зазначити, що особи, які вчиняють сексуальне насильство над дітьми, часто займають довірені та авторитетні посади і часто є дуже привабливими та привітними. Також синонімічним є словосполучення “sexual grooming”. На нашу думку, термін “grooming” є частковим неологізмом, адже він зараз має ще одне значення, яке утворилось в період 2017-2018 років.

Термін “misogynoir” стосується ненависті до жінок, неприязні або недовіри, та складається з кореня грецького походження “misein”, що означає “to hate” та “gynē”, що означає “woman”. Варто зазначити, що цей термін є також частковим неологізмом, адже впродовж популяризації теми насилля він набув ще одного значення. Він використовується задля опису сексизму та ненависті, які проявляються в різних формах, наприклад, фізичне залякування, насильство, сексуальні домагання та зґвалтування саме темношкірих жінок. Тож, ми вважаємо, що даний термін є частковим неологізмом, що є новим за значенням.

Отже, суспільний рух «Я теж» (англ. Me Too) привніс велику кількість нових термінів у словообіг людей, популярність та вживаність яких свідчить про великий суспільний інтерес до теми психології, гендерної нерівності,

проблем расової дискримінації та насилля в цілому. Нами проаналізовано нові номінативні одиниці та терміни, що з'явилися впродовж руху. Серед нових понять нам відомі назви таких рухів, як: “Believe women” , “Four wave feminism”, “Spasime movement”, “Weinstein effect”. До часткових неологізмів ми відносимо: “harassment”, “grooming”, “abuse” та його різновиди – “sexual”, “psychological”, “verbal”, “emotional” тощо. До абсолютних неологізмів, на нашу думку, належать: “adultification”, що утворений афіксним способом, а саме додаванням суфіксу “tion”; “cisgender” та похідні від нього – “cisperson”, “ciswoman”, “cisman” тощо.

3.2 Неологізми утворені під впливом суспільно-політичного руху Brexit

У червні 2016 року Велика Британія прийняла рішення вийти із Європейського Союзу. Від цього моменту до фактичного виходу пройшло близько 4 років. Цей процес має назву Brexit. Варто зазначити, що він мав великий політичний, фінансовий та економічний вплив на весь світ. Однак, звичайно, вплив також був лінгвістичним, оскільки внаслідок цього суспільно-політичного руху утворилася чисельна кількість неологізмів в англійській мові таких, наприклад, як “breferendum”, “brexiteer”, “brexitsphere”, “regrexit”, “brexitology” тощо.

Варто зазначити, що спершу з'явився термін “Brixit”. З лінгвістичної точки зору “Brixit” (Britain + exit) вперше з'явився у 2012 році та був створений за моделлю “Grexit” (Greece/Greek + exit). “Grexit” – поняття, що з'явилося на рік раніше та означало потенційний вихід Греції із Європейського Союзу [Maxwell 2016].

Однак, поряд з ним через деякий час з'явилося ще одне поняття, що було ідентичним за значенням – “Brexit”. Сьогодні воно є загальноприйнятим терміном в лексиконі англійської мови. Великий оксфордський словник надає

йому таке визначення – по-перше, він означає вихід Великої Британії із членства в Європейському Союзі, по-друге, власне референдум, який відбувся у 2016 році та завершився голосуванням про вихід країни із членства [Oxford dictionary]. Варто зазначити, що суспільство в той час потребувало нового терміну на позначення титанічних змін, що відбувалися в країні. Тож, термін “Brexit” увійшов в словообіг багатьох громадян за лічені дні.

Події, що передували виходу Великобританії з Європейського Союзу, референдум 23 червня 2016 року, події, що відбулися після стали причиною виникнення чималої кількості інших номінативних одиниць. Поштовхом до утворення нових понять звичайно стала і поява самого терміну “Brexit”. Варто зазначити, що багато термінів використовували “Brexit” як модель або як вихідну одиницю словотвору. У цій частині нашої кваліфікаційною роботи ми приділимо увагу особливостям творення таких номінативних одиниць, як “bregret”, “fixit”, “backstop”, “brexiteers” тощо, та їхнім структурним особливостям.

3.2.1 “Brexit” як модель для творення нових номінативних одиниць. Як ми зазначали раніше, термін “Brexit” (Britain + exit) був змодельований за прикладом “Grexit” (Greece/Greek + exit), поняття, що утворилось роком раніше та використовувалось на позначення потенційного виходу Греції з Європейського союзу. Саме це й дало початок щонайменше ще двом подібним новоутворенням, які стосуються перспективи виходу Іспанії та Італії з членства в Європейському Союзі. Таким чином в англійській мові з'явилися ще два неологізми – “Spexit” (Spain + exit) та “Itexit” (Italy + exit). Варто зазначити також, появу терміну “Fixit” (Finland + exit), якій використовувався на позначення ідентичних процесів у Фінляндії, а саме – петиції, що набрала понад 53,000 підписів та спонукала уряд країни обговорити можливість виходу з Європейського Союзу у 2015 році.

Однак, з наближенням референдуму у Великій Британії, посилилось висвітлення цього процесу у засобах масової інформації та зросли соціальна напруга та емоційне піднесення населення. Тож, за лічені дні у мережі

Інтернет з'явилося безліч нових лексичних одиниць на позначення гіпотетичних сценаріїв розвитку подій в інших країнах Європейського Союзу, які могли б відбутися, за умови виходу Великобританії з членства. На деякий час здавалось, що користувачі ніби змагаються за більш влучний вислів. Цей процес призвів до появи іноді декількох термінів, які мали одне і те саме значення. Таким чином відбувся справжній бум та з'явилися такі терміни:

*Таблиця 2.1
Гіпотетичні сценарії виходу інших країн з ЄС,
назви яких утворені за моделлю "Brexit"*

"Auxit"	(Austria + exit)
"Bexit"	(Belgium + exit)
"Chexit"/ "Czechit"	(Czech + exit)
"Dexit"	(Deutschland + exit)
"Fixit"	(Finland + exit)
"Frexit"	(France + exit)
"Germexit" / "Gerxit"	(Germany + exit)
"Irelexit" / "Irexit"	(Ireland + exit)
"Italexit" / "Itexit"	(Italy + exit)
"Luxembexit"	(Luxembourg + exit)
"Nexit"	(Netherlands + exit)
"Oexit"	(Österreich + exit)
"Pexit" / "Portexit" / "Portugexit" / "Portuxit"	(Portugal + exit)

Як ми зазначали вище, велика кількість термінів утворилася перед проведенням референдуму у Великій Британії. Однак, після того, як він відбувся – рішення про вихід, сам процес та власне новий термін "Brexit" привернули ще більше уваги та інтересу суспільства. На цій хвилі, з'явилося ще більше нових словосполучень.

Цікавим з нашої точки зору є феномен того, як дуже швидко словотвірна модель “Brexit” (Britain + exit) була узагальнена, та її значення розширилося від «вихід Великобританії з Європейського Союзу» до «вихід будь-якої країни з будь-якого політичного союзу». Про це свідчить поява таких термінів, як “Calexit” (California + exit), який означає вихід Каліфорнії зі складу Сполучених Штатів Америки; “Texit” (Texas + exit) – вихід Техасу зі складу Сполучених Штатів Америки; “Scexit” або “Scoxit” (Scotland + exit) – вихід Шотландії зі складу Великої Британії.

Варто зазначити, що аналізуючи деякі терміни, які ми зустріли у мережі Інтернет та засобах масової інформації, можна зробити висновок, що дана словотворча модель згодом охоплювала не лише країни, а й інші суб’єкти. Таким чином були утворені поняття: “Mexit” (Messi + exit), що означає відхід Ліонеля Мессі з міжнародного футболу; “Rexit” (Rajan + exit) – відставку Рагхурама Раджана з посади голови Королівського банку Індії; “Trexit” (Trump + exit) – має багато значень, зокрема прихильники Дональда Трампа заперечували імпічмент президента; “Zumxit” (Zuma + exit) – потенційна відставка президента Південно-Африканської Республіки.

Також, варто зазначити, що власне термін “Brexit” також іноді використовувався у значенні «будь-який вихід когось/чогось, пов’язаного з Великою Британією». Яскравим прикладом є заголовок газети Los Angeles Times про Енді Маррея, британського тенісиста: *No ‘Brexit’ for Andy Murray, who wins second Wimbledon title in 4 years* [Farmer 2016].

Підсумовуючи все сказане вище, можемо зробити висновок, що словотворча модель “Brexit” (Britain + exit) є дуже продуктивною. Протягом процесу виходу Великобританії з Європейського Союзу утворилася чисельна кількість неологізмів побудованих за даною словотворчою моделлю, зокрема такі, як “Fixit” (Finland + exit), “Frexit” (France + exit), “Luxembexit” (Luxembourg + exit), “Nexit” (Netherlands + exit), “Oexit” (Österreich + exit).

Варто також зазначити, що значення “Brexit” (Britain + exit) згодом розширилось від «вихід Великобританії з Європейського Союзу» до «вихід

будь-якої країни з будь-якого політичного союзу». Таки чином популярності набули наступні терміни: “Calexit” (California + exit), “Texit” (Texas + exit), “Scexit” або “Scoxit” (Scotland + exit). Цікавим є те, що дана словотворча модель згодом охоплювала не лише країни, а й інші суб’єкти. Таким чином утворилися: “Mexit” (Messi + exit), “Rexit” (Rajan + exit), “Trexit” (Trump + exit), “Zumxit” (Zuma + exit).

3.2.2 “Brexit” як одиниця словотвору. Наступним кроком нашого дослідження є аналіз новоутворень, що були сформовані з використанням терміну “Brexit” як словотворчого елемента. В першу чергу варто зазначити, що з лінгвістичної точки зору структуру самого поняття “Brexit” можна інтерпретувати кількома шляхами. По-перше, воно могло утворитись шляхом контамінації (англ. *blending*) “Britain” + “exit”; по-друге – “British” + “exit”. Варто зазначити, що останнє тлумачення є більш поширеними.

Аналогічно до того, що у терміні “Brexit” не можна чітко визначити словотворчий елемент – “Britain” або “British”, так і у багатьох нових номінативних одиницях так само не можна визначити стовідсотково, що саме було основою – “Britain”, “British” чи “Brexit”. Прикладом цього слугують такі лексичні одиниці, як “breferendum”, “Brexpats” та (point of no) “Breturn”.

Аналізуючи способи творення нових номінативних одиниць, пов’язаних із суспільно-політичним рухом “Brexit”, на нашу думку, одним із найпродуктивніших є контамінація (англ. *blending*). Варто зазначити, що велика кількість дослідників вважають контамінацію (англ. *blending*) одним із найпоширеніших способів словотвору у XXI столітті.

Варто зазначити, що терміни утворені шляхом контамінації (англ. *blending*) зазвичай не використовуються для формування інших термінів за допомогою контамінації (англ. *blending*). Це трапляється, оскільки інтерпретація та переклад таких новоутворень може викликати труднощі та плутанину. Однак термін “Brexit” є винятком, адже він активно

використовується для створення низки неологізмів таким шляхом, тлумачення яких, не викликає жодних труднощів.

Тож, до термінів, утворених шляхом контамінації (англ. *blending*), де одним елементом є “Brexit” належать: “Borexit” (Boris + exit); “bracceptance” (Brexit + acceptance); “Braccident” (Brexit + accident); “Branalysis” (Brexit + analysis); “Branger” (Brexit + anger); “Brant” (Brexit + rant); “brargaining” (Brexit + bargaining); “bredictable” (Brexit + predictable); “Bre-do” (Brexit + redo); “breferendum” (Brexit + referendum); “Bregret” (Brexit + regret); “Brelax” (Brexit + relax); “bremain” (Brexit + remain); “bremorse” (Brexit + remorse); “Brenial” (Brexit + denial); “Brepeat” (Brexit + repeat); “brepresion” (Brexit + depression); “bresults” (Brexit + results); “Brethink” (Brexit + rethink); “brevastation” (Brexit + devastation); “breverse” (Brexit + reverse); “Brexecuted” (Brexit + executed); “Brexhausted” (Brexit + exhausted); “Brexin” (Brexit + in); “brexistence” (Brexit + existence); “Brexistential” (crisis) (Brexit + existential (crisis)); “Brexodus” (Brexit + exodus); “Brexpat” (Brexit + expat); “brexpert” (Brexit + expert); “Brexpllosion” (Brexit + explosion); “brexshit” (Brexit + shit); “Brextraneous” (Brexit + extraneous); “Brextrovert” (Brexit + extrovert); “Brintrovert” (Brexit + introvert); “brollocks” (Brexit + bollocks); “brugger off” (Brexit + bugger off); “debression” (depression + Brexit); “regrexit” (regret + Brexit).

Контамінації (англ. *blends*), де одним із елементів є “Brexit” виявилися дуже чисельними. На нашу думку, те, що частина “brex-”; “bre-”; “br-” є дуже впізнаваними у новоутвореннях ще раз доводить, що суспільно-політичний рух “Brexit” спричинив утворення низки нових понять, а термін “Brexit” є продуктивним елементом для утворення нових лексичних одиниць.

Однак варто звернути увагу на неологізми, що утворені за допомогою інших словотворчих елементів, таких, наприклад, як “Britain”, “EU”, “Europe” тощо. До таких нових лексичних одиниць відносяться: “Brentry” (Britain/British + entry) – термін, утворений аналогічно до терміну “Brexit” для позначення вступу Великої Британії до Європейського економічного співтовариства в 1973 році. Наступним цікавим новоутворенням є “beleave”

(believe + leave), яке використовувалось як гасло, щоби закликати людей підтримувати вихід Великобританії з Європейського Союзу.

Натомість, “EUge” (mistake) (EU + huge) використовувався противниками виходу Великобританії з Європейського Союзу після оприлюднення результатів референдуму. До термінів, якими вони оперували відносяться також: “Eurhope” (Europe + hope); “EUnity” (EU + unity) та “EUthanasia” (EU + euthanasia), що часто зустрічались на плакатах демонстрантів.

Решта способів словотворення є менш продуктивними, однак ми можемо виділити деякі номінативні одиниці, що утворилися шляхом словоскладання (англ. compounding). До них ми відносимо: “brexitography”, “brexitometer”, “brexitology” та “brexitophobia”. Шляхом конверсії (англ. conversion) також утворилися декілька неологізмів, наприклад, такі іменники, як “bregret”, “brexit”, “regrexit” перейшли у розряд дієслів, таким чином утворились: “to bregret”, “to brexit” та “to regrexit”.

Дієслово “to brexit”, яке утворене шляхом конверсії (англ. conversion) використовувалося також в усіченій форм – “to brex”. “Bregret”, “brexit” та “bremain” шляхом суфіксації (англ. suffixation) утворили декілька неологізмів: “bregret” > “bregretter”; “brexit” > “brexiter”, “brexiteer”, “Brexitique”; “bremain” > “bremainer”.

Отже, підсумовуючи все, сказане вище, доходимо до висновку, що суспільно-політичний рух “Brexit” спричинив велику кількість новоутворень. Усі проаналізовані нами неологізми поділені на дві групи: ті, що утворились використовуючи структуру та модель терміну ‘Brexit’. До таких новоутворень ми вносимо: “Auxit”, “Bexit”, “Chexit”/ “Czechit”, “Dexit”, “Fixit”, “Fexit” тощо. По-друге, новоутворення, що з’явилися як похідні від терміну “Brexit”. Такі, наприклад, як “breferendum”, “Brexpats” та (point of no) “Breturn”.

Варто наголосити на продуктивності контамінації (англ. blending), де одним елементом є термін “Brexit”, шляхом якої утворилася числена група нових номінативних одиниць. До цієї групи відносяться, наприклад, “Borexit” (Boris + exit); “bracceptance” (Brexit + acceptance); “Braccident”

(Brexit + accident); “Branalysis” (Brexit + analysis); “Branger” (Brexit + anger) тощо.

Решта способів словотворення є менш продуктивними, однак ми можемо виділити деякі номінативні одиниці, що утворилися шляхом словоскладання (англ. *compounding*). До них ми відносимо: “brexitography”, “brexitometer”, “brexitology” та “brexitophobia”. Шляхом конверсії (англ. *conversion*) також утворилися декілька неологізмів, наприклад, такі іменники, як “bregret”, “brexit”, “regrexit” перейшли у розряд дієслів, таким чином утворились: “to bregret”, “to brexit” та “to regrexit”.

3.3 Неологізми утворені внаслідок пандемії коронавірусу та суспільно-політичних рухів спричинених нею

Пандемія коронавірусу, охопивши Китайську Народну Республіку у 2019 році, а згодом всю Європу у 2020, викликала резонанс серед суспільства, адже це явище торкнулось кожного громадянина планети без винятків. Таким чином в англійській мові з'явилися нові терміни, які пов'язані з розповсюдженням коронавірусної інфекції та протестними настроями, що в свою чергу пов'язані із захворюванням.

На нашу думку спершу варто сказати про власне терміни, якими позначається вірус. Варто зазначити, що сам термін “coronavirus” не є неологізмом, адже вперше він був використаний ще в далекому 1968 році на позначення нового сімейства вірусів, однак коли він у 2020 році став загальноживаним, тільки працівники медичної сфери знали його значення.

Однак, поряд з цим ще одним часто вживаним терміном на позначення захворювання став термін “COVID-19”. На відміну від попереднього, він є абсолютним неологізмом, та був вперше вжитий 11 лютого 20219 року у доповіді ВООЗ, як аббревіація вів “Corona Virus Disease”. Варто зазначити, що

цей термін швидко випередив за частотою вживання термін “coronavirus” та вживається й до сьогодні.

Основа “covid” стала дуже продуктивною для творення нових номінативних одиниць впродовж пандемії. В англомовних статтях можна зустріти креативні та трохи жартівливі словотвори з коренем “covid”. А саме, “covidiot”, що створено шляхом словоскладання двох основ: “covid” та “idiot”. Щодо значення даного неологізму, то він використовується в жартівливому контексті на позначення людей, які, не дотримуються вказівок із запобігання розповсюдження коронавірусної інфекції.

Наступним цікавим новоутворенням є “covideo”, що з'явилося також шляхом певного різновиду словоскладання, де однакова частина двох слів не повторюється (з англ. *suspended compound*): “covid” та “video”. Це відеоігри, які допомагають не нудьгувати під час локдауну, карантину та загалом пандемії. Варто зазначити, що дане новоутворення належить до абсолютних неологізмів.

Як зазначалося вище, шляхом словоскладання з основою “covid” утворилося багато неологізмів, але основа “corona” є також цілком продуктивною. Саме слово “corona” є усіченням від повної назви захворювання “coronavirus”. Тож, термін “coronavirus” не є новим, але його усічена форма “corona” утворилась та увійшла в словообіг у 2020 році. Так трапилось тому, що захворювання, яке було раніше, відрізняється від того, що розповсюдилось у 2019 році. Цікавим з лінгвістичної точки зору є усічення “corona” до “rona”. Така форма є розповсюдженою у більш неформальному контексті.

Щодо етимології кореня “corona”, то він латинського походження та має значення «вінок» або «корона». Також цей термін відноситься до білого світла, що йде від сонця або луни під час затемнення. Як ми вже знаємо, вірус візуально схожий на корону, саме тому має таку назву. Тож, робимо висновок, що тут ми маємо справу з розширенням сенсу та значення (англ. *extension of meaning*) кореня “corona”.

Нами вже зазначено, що основа “corona” є не менш продуктивною з словотворчої точки зору ніж основа “covid”. Тож, давайте розглянемо декілька прикладів новоутворень, що з'явилися шляхом контамінації (англ. *blending*) та словоскладання (англ. *compounding*). Більшість слів пов'язані з економічною сферою та вжиті у різному контексті в журналі *The Economist*.

Наприклад, термін “corononomics”, що утворений шляхом контамінації слів “corona” + “economics”. Це економічна система, яка включає певні особливості та нововведення спричинені пандемією коронавірусу. Наступними термінами є “cororhara”, що з'явилося таким же чином шляхом від двох слів “corona” та “harassment”; та “coronopticon” (“corona” + “opticon”), що вживається на позначення спеціального віртуального додатка, який дозволяє відслідковувати контакти користувача.

Словоскладання (англ. *compounding*) є продуктивним способом словотворення, тож за його допомогою з уживанням кореня “corona” утворились такі терміни, як “corona-speak”. Термін, що використовується на позначення людини, яка розказує новини, що стосуються пандемії коронавірусу. Наступним є “corona-chief” – це людина, що є відповідальною за боротьбу з хворобою та її розповсюдження у певному колі працівників. Та, “coronabonds”, що вживається на позначення зв'язку між країнами, що борються проти розповсюдження захворювання.

Пандемія коронавірусу призвела до падіння економіки багатьох країн. Загалом, це важкий час для людей, чиї податки складають загальну економіку певної країни, адже майже без змін залишились працювати тільки критично важливі підприємства. Щодо малого та середнього бізнесу, то попит і пропозиція різко знизилась. Як наслідок, рівень життя майже кожного громадянина погіршився, люди почали відчувати фінансову нестабільність та невпевненість.

Але, не дивлячись на те, що загалом пандемія, і, як запобіжний метод проти розповсюдження вірусу – локдаун, призвели до негативних наслідків: панічних настроїв, зубожіння, невдоволення та падіння народжуваності через

невпевненість у майбутньому. У певний період пандемії народжуваність дітей стрімко зростає. І, в англійській мові з'явилися спеціальні терміни на позначення покоління дітей, які народились та виростили у період коронавірусної пандемії. До таких належать: “coronababies” (corona + babies) та “coronnials” (coronavirus + millennials), що утворились за допомогою контамінації (англ. blending).

Ще один жартівливий термін був згаданий в одному із словників неологізмів: “quaranteens”, що нагадує навіть гру слів, та утворився шляхом контамінації (англ. blending) з “quarantine” та “teen(agers)”. Він стосується дітей, що були зачаті, народились та можуть вирости до підліткового віку під час пандемії, адже здається, що маски, та антисептики з нами назавжди. Варто зазначити, що всі неологізми перераховані вище є абсолютними, тобто новими за формою та за значенням.

Поміж з тим, є велика частина часткових неологізмів: слів нових за формою або за значенням. Існує ряд слів, що протягом пандемії змінили свою форму або значення. Вони в своїй більшості пов'язані із профілактичними заходами, прийнятими урядами та громадськістю в різних країнах світу задля стримування поширення вірусної інфекції.

Наприклад, усім добре відомий термін “lockdown” не є новим в англійській мові, адже згідно із словником Мерріам-Вебстер він був вперше вжитий у 1973 році у значенні – утримання ув'язнених у камерах протягом усього або більшої частини дня у якості тимчасового заходу безпеки [Merriam Webster Dictionary]. Однак, у 2020 році цей термін набув нового значення та став загальноновживаним у кожній європейській мові. Звичайно, він набув нового для себе значення, яке стало широко розповсюдженим. “Lockdown” означає – тимчасовий стан, запроваджений державними органами влади, після введення якого люди повинні залишитися вдома, по можливості не відвідувати людні місця. Також, під час “lockdown” часто вводяться обмеження не тільки на відвідування громадських місць, а й на їх роботу. Варто зазначити, що вживання цього терміну, починаючи з квітня 2020 року,

збільшилось у геометричній прогресії. Тож, термін “lockdown” є частковим неологізмом, адже вже існуюче слово набуло нового значення у 2020 році.

Нової популярності в 2020 році набули слова, пов'язані з профілактичними заходами – “quarantine” та “isolation”. Ці два терміни є досить близькими за значенням, що призвело до того, що експертам в сфері охорони здоров'я довелось дати певні роз'яснення. На нашу думку, ці два терміни є також частковими неологізмами, адже їх значення видозмінилися продовж пандемії коронавірусу.

Так, наприклад, слово “quarantine” італійського походження, що було запозичене в англійську мову ще у середині XVII століття, та має значення – проміжок часу терміном 40 діб. Загалом до 2020 року слово “quarantine” асоціювалося у багатьох мовців з тваринним світом, а саме з відселенням захворівшого або потенційно захворівшого звіра від решти, щоб запобігти розповсюдженню вірусу. Однак, у визначенні ВООЗ є посилання на конкретні захворювання, а саме SARS-CoV-2, Covid-19.

Тож, згідно з ВООЗ “quarantine” запроваджується для всіх без винятків осіб, хто мав контакт з інфікованим вірусом SARS-CoV-2, який викликає коронавірус, незалежно від того, чи наявні у інфікованої особи симптоми [WHO 2020]. З приводу того, що саме передбачає “quarantine”, то тут майже нічого не змінилось – людина повинна відокремитися від оточуючих, оскільки вона ймовірно може бути хворою або переносити вірус. Людина має перебувати у спеціально відведеному місці або вдома протягом 14 діб. На нашу думку, оскільки у визначенні ВООЗ є прив'язка саме до коронавірусної хвороби, та внаслідок чого саме у такому значення термін “quarantine” закріпився у свідомості мовців, він є частковим неологізмом (новим за значенням).

Щодо терміну “isolation”, то раніше він використовувався переважно в економічній та політичній сферах життя. Однак, згідно із визначенням ВООЗ, “isolation” застосовується для людей, які мають симптоми коронавірусного захворювання або позитивний тест на Covid-19 [WHO 2020]. Тобто, у даному

контексті це означає бути відокремленим від інших людей, бажано перебувати у лікарні, де можна отримати допомогу професіоналів за потреби. Якщо перебування та нагляд у лікарні неможливі, ви можете перебувати вдома. У випадку, якщо людина має симптоми захворювання, вона повинна перебувати у повній ізоляції принаймні 10 діб. Навіть, якщо людина інфікована, але немає жодних симптомів захворювання, вона має залишатися в ізоляції протягом 10 днів з моменту, коли отримали позитивний результат тесту.

Тож, маємо зазначити, що саме у такому значенні термін “isolation” закріпився у свідомості мовців. На нашу думку, його також можна вважати частковим неологізмом, адже в період розповсюдження пандемії коронавірусу він набув нового значення, яке закріпилась у свідомості мовців.

Термін “social distancing” також не є абсолютно новим в англійській мові, адже датується ще серединою ХХ століття та має загальне значення – тримати дистанцію. Однак на початку ХХІ у нього з'явилося ще одне більш вузьке – тримати дистанцію між людьми щоб знизити ризик розповсюдження вірусу. Це значення з'явилося до пандемії коронавірусу, однак почало активно вживатись мовцями тільки під час. Варто зазначити, що альтернативним терміном є “physical distancing”, який був вжитий деякими організаціями, зокрема ВООЗ, як, можливо, більш точний. Так як людей просять дотримуватися все ж таки фізичної дистанції, він є більш влучним, адже соціальна – більш загальна, та включає в себе не тільки фізичну.

Тож, людям варто тримати саме фізичну дистанцію один від одного, однак вони можуть залишатися соціально пов'язаними між собою спілкуючись у месенджерах, по телефону тощо. Однак, у більшості випадків термін “social distancing” залишається більш вживаним серед цих двох. На нашу думку, обидва терміни є частковими неологізмами, а саме новими за значенням, адже до пандемії коронавірусу вони не вживались такому контексті та не мали такого значення.

Так як ми розглядаємо вплив суспільних рухів на розвиток словникового складу англійської мови, тут варто зазначити про такі терміни, як

“anti vaxxing” та “anti vaxxer”. Ці терміни також не є абсолютно новими, адже людство знає негативну думку суспільства щодо щеплення дітей, вакцинацію дорослих від сезонних захворювань тощо. Однак це питання не набувало такої гостроти, якої набуло під час пандемії коронавірусу.

Як зазначалось вище, вакцинація була обов'язковою умовою виходу на роботу для людей багатьох професій. Певна частина з них не була незадоволена та почала влаштовувати масові протести. Тож, “anti vaxxer” – це людина, що не бажає робити щеплення від коронарних захворювань, вважає, що це не принесе користь, а навпаки – зашкодить організму та погано вплине на здоров'я. Також, з цим рухом пов'язані терміни: “anti vaxxing” та “anti vaccine”.

Все ж таки переважна більшість людей розуміють, що щеплення є необхідним задля подолання вірусу, зменшення темпів його розповсюдження та задля запобігання тяжких наслідків у разі захворювання. На нашу думку, цікавим є те, що термін “anti vaxxer” почав вживатись ще в одному контексті – на позначення не дуже освіченої, не розумної людини; тої, яка вірить, що за допомогою вакцини її можна чіпувати та керувати свідомістю, впливати на її мозок та поведінку. Тож, на нашу думку, ці словосполучення є частковими неологізмами, адже в період пандемії вони набули нового значення.

Якщо говорити про щеплення, то, варто зазначити, що деякі назви вакцин стали загальним ім'ям. До таких відносяться, наприклад, Pfizer, Moderna, CoronaVac та Covishield, які почали вживатись не тільки як власна назва самого препарату, а й в певному контексті на позначення людей, які ними вакцинувалися.

Отже, незважаючи на той факт, що пандемія коронавірусу завдала великої шкоди життю людей у всьому світі, вона дала англійській мові низку нових слів та виразів. З наведеного вище аналізу очевидно, що основи “covid” та “corona” залишаються дуже продуктивними, внаслідок чого утворилися численні неологізми: “corona-chef”, “corononomics”, “covideo”, “coronababies”

“coronnials” тощо. Переважними шляхами словотворення залишаються контамінація (англ. *blending*) та словоскладання (англ. *compounding*).

Серед наведено віще аналізу можемо визначити чисельну групу часткових неологізмів – слів, що є новими за значенням, однак старими за формою. Нами проаналізовано, що до абсолютних неологізмів належать лише кілька. До даної групи можемо віднести: них відносяться: “*covid-19*”, “*rona*”, “*covidiot*” тощо. На нашу думку, варто наголосити на швидкості та креативності, з якою носії англійської мови відреагували на зміни в соціально-політичному житті.

ВИСНОВКИ

Зміни у суспільно-політичному та культурному житті, активне реагування соціуму впливає на мову та її словниковий склад, який є найбільш вразливим та відкритим до змін. Внаслідок цього лінгвістичні та соціолінгвістичні питання, пов'язані з розвитком та збагаченням словникового складу мови, завжди знаходяться в полі зору науковців, таких як Ю. Зацного, С. Єнікєєвої, оскільки аналіз даних питань уможливорює розуміння тенденцій розвитку мови взагалі та дає змогу зазирнути в її майбутнє, актуалізувати проблему «мова та суспільство».

Розгляд теоретичних питань дав можливість розглянути мову як засіб людського спілкування, мислення, інтелектуального й естетичного пошуку, накопичення знань, традицій та збереження досвіду людства. Саме суспільство є головною умовою розвитку, існування та функціонування мови.

Нами досліджено основні та факультативні мовні функції. Варто зазначити, що до найважливіших належать: комунікативна та когнітивна. Також, головні та другорядні мовні функції існують у певному симбіозі, оскільки люди під час спілкування обмінюються думками, оформлюючи їх в матеріальну оболонку, транслюють їх один-одному. Так, мова є суспільним явищем саме у цьому ланцюгу взаємодій усіх її функцій.

Отже, поняття «мова» та «суспільство» тісно переплетені між собою. Їх зв'язок є обопільним, тобто суспільство та культура впливають на мову, а мова в свою чергу – на суспільство та культуру. Існує велика кількість гіпотез та теорій присвячених впливу суспільства на мову: теорія божественного походження мови, теорія суспільного договору тощо.

Варто зазначити, що наразі популярною є думка про те, що зв'язок між структурою суспільства та соціальною структурою мови є досить складним та не прямим. Соціальна диференціація мови відображає не стільки сучасний стан суспільства, скільки попередній з характерними особливостями: змінами

на різних етапах розвитку мови та суспільства. Важливим фактом є те, що темп мовного розвитку є повільнішим за темп розвитку суспільства.

Розглянувши поняття, шляхи і способи словотворення, нами виокремлено морфологічні та неморфологічні шляхи утворення нових номінативних одиниць. Окрім того, простежено високий рівень продуктивності морфологічних засобів словотвору. Особливої уваги заслуговують способи афіксації, складання основ, конверсії та скорочення. Проведений вище аналіз дав можливість стверджувати, що в англійській мові існує достатньо сильних та продуктивних способів словотвору. За допомогою яких лексика англійської мови регулярно поповнюється та збагачується.

Щодо структурних особливостей творення нових номінативних одиниць, нами розглянуто три групи. До першої належать новоутворення, що є новими за формою та змістом. Наприклад, такі, як неологізми на позначення нових понять чи явищ дійсності. До другої групи відносяться новоутворення, що є новими за формою та частково за змістом. Загальноприйнято, що ними є лексичні новоутворення на позначення застарілих явищ, але які вже зафіксовані в номінативній царині мови. І наостанок, до третьої групи належать нові за змістом і за давньою формою слова, вони також називаються семантичними неологізмами, або неосемантизмами. Тож, до третьої групи відносяться наявні в лексичній системі мови слова, на які накладається нове значення.

Оскільки початок ХХІ століття характеризується великими змінами у суспільстві, пов'язаними з різними сферами життя людей, то мова, яка знаходиться у тісному взаємозв'язку з соціумом, зазнає змін, особливо під час великих соціальних потрясінь. Нами надана загальна характеристика суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття: Me Too, Brexit, а також пандемію коронавірусу та спричинені нею рухи. Дані рухи мали вплив на всі сфери людського життя. Особливої уваги потребують нові лексичні одиниці – поняття та терміни, які виникли під впливом суспільного руху Me Too,

суспільно-політичного руху Brexit, пандемії коронавірусу та суспільно-політичних рухів пов'язаних із нею.

У третьому розділі нами досліджено вплив даних подій на розвиток словникового складу англійської мови. Так, наприклад, суспільний рух Me Too привніс велику кількість нових термінів та понять у словообіг людей, популярність та вживаність яких свідчить про великий суспільний інтерес до теми психології, гендерної нерівності, сексизму, расової дискримінації та насилля.

Серед частково нових неологізмів (нових за значенням) нами виокремлено: *“harassment”*, *“grooming”*, *“abuse”* та його різновиди – *“sexual”*, *“psychological”*, *“verbal”*, *“emotional”*. Нами проаналізовано шляхи і способи утворення абсолютних неологізмів: *“adultification”* (афіксація, а саме додавання суфіксу *“tion”*), *“cisgender”* та похідні від нього – *“cisperson”*, *“ciswoman”*, *“cisman”* (афіксація, а саме додавання префіксу *“cis”*).

Суспільно-політичний рух Brexit спричинив велику кількість новоутворень. Усі проаналізовані нами неологізми ми умовно поділили на декілька груп. До першої ми відносимо ті неологізми, що утворені аналогічно до терміну *“Brexit”*. Нами визначено, що дана група неологізмів є досить чисельною. До таких новоутворень відносяться: *“Auxit”*, *“Bexit”*, *“Chexit”* / *“Czechit”*, *“Dexit”*, *“Fixit”*, *“Fredit”* тощо. Нами визначено, що дані неологізми утворені шляхом контамінації. Варто наголосити на розширенні значення даної структури від «вихід будь-якої країни з Європейського Союзу» до «вихід будь-якої країни з будь-якого політичного союзу». Нами простежено, що згодом значення розширилось до «вихід будь-кого з будь-якої організації», таким чином утворилися: *“Mexit”* (Messi + exit), *“Rexit”* (Rajan + exit), *“Trexit”* (Trump + exit), *“Zumxit”* (Zuma + exit) тощо.

Решта способів словотворення є менш продуктивними, однак ми маємо змогу виділити номінативні одиниці, що утворилися шляхом словоскладання, до них відносяться: *“brexitography”*, *“brexitometer”*, *“brexitology”*; шляхом конверсії – *“to bregret”*, *“to brexit”* та *“to regrexit”*.

Незважаючи на той факт, що пандемія коронавірусу завдала великої шкоди життю та здоров'ю людей у всьому світі, нами доведено, що вона мала позитивний вплив на розвиток словникового складу англійської мови. Нами проаналізовано, що власне термін "*covid-19*" є не тільки абсолютним неологізмом, а й продуктивною основою для подальших дериваційних процесів. Так, шляхом словоскладання утворилися: "*covidiot*", "*covideo*". Нами проаналізовано, що терміни "*corononomics*", "*cororhara*", "*coronopticon*" та визначено, що вони утворилися шляхом контамінації. Словоскладання є наступним продуктивним засобом словотвору, за допомогою якого утворилися: "*corona-speak*", "*corona-chief*" "*coronabonds*". Однак, нами простежено, що абсолютних неологізмів незначна кількість, так, до цього списку відносяться: "*covid-19*", "*rona*", "*covidiot*".

Отже, нами досліджено загальні тенденції розвитку лексичного складу англійської мови на початку XXI століття, основні зміни у шляхах і способах збагачення словникового складу мови на основі аналізу неологізмів, утворених під впливом суспільно-політичних рухів початку XXI століття. Можемо зазначити, що до найпродуктивніших способів словотвору відноситься контамінація та словоскладання. За допомогою них створено більше половини проаналізованих нами неологізмів. Значна частина нових номінативних одиниць належить до групи часткових.

Також можемо акцентувати на продуктивності таких способів, як конверсія та афіксація. Варто наголосити на швидкості та креативності, з якою носії англійської мови відреагували на зміни в соціально-політичному житті. Особливо це можна простежити аналізуючи лексику, утворену під впливом суспільно-політичного руху Brexit та рухів, пов'язаних з пандемією

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. Москва : Наука, 2002. 384 с.
2. Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень. Київ : Академія, 2008. 437 с.
3. Березин Ф. М. История лингвистических учений: Учебное пособие. Москва : Высшая школа, 2005. 319 с.
4. Богданова М. І. Інтерпретація проблеми расової сегрегації в США у творі Колсона Вайтхеда «Нікелеві хлопці». *Співи землі: біологія та екологія в літературі та культурі* : Матеріали міжнародної наукової конференції. Бердянськ : Бердянський державний педагогічний університет, 2022. С. 286 – 290.
5. Великий тлумачний словник української мови / голов. ред. В. Т. Бусел. Київ : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
6. Вердиева З. Н. Семантические поля в современном английском языке. Москва : Высшая школа, 2005. 120 с.
7. Гальперин И. Р. Очерки по стилистике английского языка. Москва : 1958. 332 с.
8. Гармаш О. Л. Система словотвору англійської мови та інноваційні процеси : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2005. 19 с.
9. Голянич М. І., Стефурак Р. І., Бабій І. О. Словник лінгвістичних термінів : лексикологія, фразеологія, лексикографія / за ред. М. І. Голянич. Івано-Франківськ : видавець Голіней О. М., 2011. 268 с.
10. Гомза І. А. Суспільно-політичні рухи : навчальний посібник. Київ, 2018. 176 с.

11. Городецкая Е. Я., Гатауллин Р. Г. К вопросу о путях образования неологизмов в английском языке (на материале анализа неологизмов в терминосистеме компьютерных технологий). *Научные труды ДВГТУ*. Владивосток, 2001. Вып. 128. С. 52–61.
12. Єнікєєва С. М. Системність і розвиток словотвору сучасної англійської мови : монографія. Запоріжжя, 2006. 303 с.
13. Єнікєєва С. М. Формування та функціонування нових словотворчих елементів англійської мови : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 1999. 176 с.
14. Жлуктенко Ю. А. Конверсія в сучасній англійській мові як морфологічно-синтаксичний спосіб словотворення. Київ : 1958. 250 с.
15. Зацний Ю. А., Пахомова Т. О. Мова і суспільство: збагачення словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя, 2001. 385 с.
16. Зацний Ю. А. Неологізми англійської мови 80-90 років ХХ століття. Запоріжжя : РА «Тандем-У», 1997. 396 с.
17. Зацний Ю. А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови. Запоріжжя, 1998. 431 с.
18. Зацний Ю. А. Розвиток словникового складу сучасної англійської мови в 80-ті - 90-ті роки ХХ століття. Київ, 1999. 409 с.
19. Ісаєва Г. Т. Утворення дієслів-конденсатів способом основоскладання як результат мовної економії. *Іноземна філологія*. 1965. Вип. 2. С. 50–55.
20. Карпіловська Є. А. Вторинна номінація в сучасній українській мові: тенденції розвитку. *Лінгвістичні студії : збірник наукових праць*. 2010. № 20. С. 28–32.
21. Колшанский Г. В. Лингво-гносеологические основы языковой номинации. *Языковая номинация: Общие вопросы*. Москва : Наука, 2001. С. 101–168 .
22. Котелова Н. З. Первый опыт лексикографического описания неологизмов. Москва : Наука, 2002. С. 5–26.

23. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник для студ. філол. спец. ВНЗ. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Видавничий центр «Академія», 2006. 463 с.
24. Лингвистическая сущность и аспекты номинации. *Языковая номинация (Общие вопросы)* / А. А. Уфимцева та ін. Москва : Наука, 1999. С. 7–98.
25. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
26. Уфимцева Г. О. Лексическое значение: Принцип описания лексики. Москва, 2002. 239 с.
27. Чередниченко В. О. Інноваційна фразеологічна вербалізація в англійській мові (лінгвокогнітивний та соціолінгвістичний параметри). Запоріжжя, 2005. 220 с.
28. Шевчук С. В., Клименко І. В. Українська мова за професійним спрямуванням : підручник. 2-ге вид., Київ : Алерта, 2011. 696 с.
29. Янков А. В. Соціально-політичні неологізми та okazіоналізми в американському варіанті англійської мови : дис ... канд. філол. наук : 10.02.04. Львів, 2004. 276 с.
30. Algeo J. Blends, a structural and systemic view : *American Speech*, 1977. P. 47–64.
31. Ashley L. Masked Violence Against Black Women and Girls : *Feminist Studies*, 2021. P. 175–200.
32. Cerrol L. Alice in Wonderland. 1865. 78 p. URL : <https://manybooks.net/book/134558/read> (accessed: 20.09.2022).
33. Farmer S. No “Brexit” for Andy Murray, who wins second Wimbledon title in 4 years. URL : <http://www.latimes.com/sports/lasp-wimbledon-mens-final-20160710-snap-story.html> (accessed: 20.09.2022).
34. Fontaine L. The early semantics of the neologism BREXIT : A lexicogrammatical approach. URL : <https://link.springer.com/content/pdf/10.1186%2Fs40554-017-0040-x.pdf> (accessed: 20.09.2022).

35. Jespersen O. Essentials of English Grammar. London, 1956. 73 p.
36. Khadgi A. Covid changed everything including everyday language.
URL : <https://kathmandupost.com/art-culture/2020/04/27/covid-is-changing-everything-including-everyday-language> (accessed: 20.09.2022).
37. Khalfan M., Batool H., Shehzad W. Covid-19 Neologisms and their Social Use : An Analysis from the Perspective of Linguistic Relativism. *Linguistics and Literature Review*. 2020. P. 117–129.
38. Liu W., Liu W. Analysis of the word-formation of English netspeak neologism. *Journal of Arts & Humanities*. Maryland P. 22–30.
39. “Lockdown” named word of the year by Collins Dictionary.
URL : <https://www.independent.co.uk/life-style/lockdown-word-of-the-year-collins-dictionary-b1720172.html> (accessed: 20.09.2022).
40. Marchand H. The Categories and Types of Present-Day English Word-Formation. München, 2001. 2nd ed. P. 23–21.
41. Morris, Edward W. “Ladies” or “Loudies”? : Perceptions and Experiences of Black Girls in Classrooms : Youth & Society, 2007. P. 490–515.
42. Štekauer P. On the theory of neologisms and non- formations. *Australian Journal of Linguistics*. Kosice, 2002. P. 97–112.
43. WHO (2020). Q&As on COVID-19 and related health topics.
URL : <https://who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/question-and-answers-hub> (accessed: 20.09.2022).

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

44. (ВТССУМ) Великий тлумачний словник сучасної української мови / голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
45. (CD) Collins Dictionary. URL : <https://www.collinsdictionary.com/> (accessed: 20.09.2022).

46. (LDCE) Longman Dictionary of Contemporary English, 3rd Edition. Longman, 2000. 1680 p.
47. (NWD) Merriam Webster Dictionary. URL : <https://www.merriam-webster.com/> (accessed: 20.09.2022).
48. (OESD) Open Education Sociology Dictionary. URL : <https://sociologydictionary.org/> (accessed: 20.09.2022).
49. (ODE) Oxford Dictionary of English. 2nd Edition (Revised). Oxford University Press, 2006. 2088 p.
50. (ODE) Oxford Dictionary of English. URL : <https://www.dictionary.com/> (accessed: 20.09.2022).

СПИСОК ДЖЕРЕЛІ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

51. Hensbergen C. The world speaks the language of men, but after #MeToo women must find their voice. URL : <https://theconversation.com/the-world-speaks-the-language-of-men-but-after-metoo-women-must-find-their-voice-86107> (accessed: 20.09.2022).
52. Coronavirus: The words you need to understand the news. URL : <https://doi.org/10.4236/ajc.2020.82005> (accessed: 20.09.2022).
53. Glossary on the COVID - 19 pandemic. URL : <https://www.btb.termiumplus.gc.ca/publications/covid19-eng.html> (accessed: 20.09.2022).
54. Khadgi A. Covid changed everything, including everyday language : The Kathmandu Post. URL : <https://kathmandupost.com/art-culture/2020/04/27/> (accessed: 20.09.2022).
55. Lexicon for a Pandemic. The New Yorker. URL : <https://chytomo.com/the-new-yorker-sklav-slovnyk-epokhy-koronavirusu> (accessed: 20.09.2022).
56. Leyland C. Brexit enters the OED. URL : <http://blog.oxforddictionaries.com/2016/12/brexit-enters-oed/> (accessed: 20.09.2022).

57. Liberman M. Grexicography, 2016. URL : <http://languagelog.ldc.upenn.edu/nll/?p=19609> (accessed: 20.09.2022).
58. Liberman M. Point of no Breturn, 2016b. URL : <http://languagelog.ldc.upenn.edu/nll/?p=26514> (accessed: 20.09.2022).
59. Liberman M. OtherCountries_ExitFromTheEU: better portmanteaux, 2016. URL : <http://languagelog.ldc.upenn.edu/nll/?p=26366> (accessed: 20.09.2022).
60. Lintern S. Coronavirus: A glossary of key terms. Independent, 2020. URL : www.independent.co.uk (accessed: 20.09.2022).
61. “Lockdown” named word of the year by Collins Dictionary. URL : <https://www.independent.co.uk/life> (accessed: 20.09.2022).
62. Maxwell K. BuzzWord : Brexit, 2016. URL : <https://www.macmillan.com/buzzword/entries/brexit.html> (accessed: 20.09.2021)

SUMMARY

Language as a living system is in the process of continuous development. The lexical system is the most vulnerable to change, as it absorbs and reflects the concepts and phenomena caused by changes in the socio-political and cultural life of people.

The beginning of the twenty-first century is characterized by global socio-political, economic and cultural transformations and cataclysms: the change of the borders of the European Union, the spread of the COVID-19 pandemic, the aggravation of racial discrimination, sexism, violence, etc.

The relevance of the chosen topic is due to the need to analyze the processes and phenomena that occur in the vocabulary of the English language at the beginning of the XXI century.

The purpose of the thesis is to study the general trends in the development of the lexical composition of the English language at the beginning of the XXI century; changes in the ways and means of enriching the vocabulary of the language based on the analysis of neologisms formed under the influence of socio-political movements of the early XXI century.

We have analyzed more than 60 lexical formations that appeared in English under the influence of three socio-political movements of the early XXI century: Mee Too, Brexit, and movements related to the COVID-19 pandemic. We have proved that blending remains one of the most productive means of word formation. The next are compounding and conversion. A large number of neologisms are partial (have a new meaning).

Key-words: *word-formation, neologisms, COVID-19, Brexit, Mee Too, nomination*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Богданова Марія Ігорівна, студентка 2го курсу магістратури, форми навчання денної, факультету іноземної філології, спеціальність 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, освітньо-професійна програма мова і література (англійська), адреса електронної пошти masha.bogdanova1999@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Розвиток словникового складу англійської мови під впливом суспільно-політичних рухів початку ХХІ століття» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайоmlена;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата 30.11.2022

Підпис _____

ПІБ (студент) Богданова М. І.